

Yaratıcı Drama Yöntemi Bileşenlerine Yönelik Sınıf Öğretmeni Görüşleri

Classroom Teacher Opinions on the Components of the Creative Drama Method

Muhammet Yılmaz¹, Özgen Korkmaz², Murat Kurt³

¹*Sorumlu Yazar, Doktora Öğrencisi, Amasya Üniversitesi, muhammetinpostasi@gmail.com, (https://orcid.org/0000-0002-7285-7121)*

²*Prof. Dr., Amasya Üniversitesi, ozgen.korkmaz@amasya.edu.tr, (https://orcid.org/0000-0003-4359-5692)*

³*Prof. Dr., Amasya Üniversitesi, murat.kurt@amasya.edu.tr, (https://orcid.org/0000-0003-1155-9339)*

Geliş Tarihi: 17.02.2023

Kabul Tarihi: 18.05.2023

ÖZ

Yaratıcı dramanın temel bileşenleri lider, mekân, katılımcılar ve konu olarak ifade edilmektedir. Bu araştırmanın amacı, yaratıcı drama yöntemi, derslerde kullanımı ve temel bileşenlerinin sınıf öğretmenleri görüşlerine göre incelenmesi olarak belirlenmiştir. Nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülen bu araştırma olgubilim deseni ile tasarlanmıştır. On yedi sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sonrası elde edilen ham veriler betimleyici bakış açısına göre analiz edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama ile ilişkilendirdikleri kavramlar anlam içeriklerine göre; görsel sanatlar, yaşamı yansıma ve kişisel gelişim olarak üç kategoride ortaya çıkmıştır. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanım amaçları; akademik gelişim, motivasyon sağlama ve sosyal ve psikolojik gelişim olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. Öğretmenlerin yaratıcı drama yönteminin avantajlarına yönelik görüşleri; öğretim, iletişim ve sosyal etkileşim ve kişisel gelişim olmak üzere üç kategoride gruplanmıştır. Yaratıcı drama lideri olan sınıf öğretmenlerinin yaşadığı bazı güçlükler ve bu güçlükleri aşmak için çözüm önerileri ortaya konmuştur. Genel olarak öğrencilerin yaratıcı drama çalışmalarını içerisinde olmak istediği ve bu çalışmalarda keyif aldıkları yönünde öğretmen görüşlerine ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; müfredata yaratıcı drama dersi eklenmesi ve yaratıcı drama konusunda öğretmen yeterliliklerinin artırılması şeklinde bazı öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, öğretim yöntemi, yaratıcı drama, sınıf öğretmeni.

ABSTRACT

The basic components of creative drama are expressed as the leader, the place, the participants and the subject. The aim of this research is to examine the basic components of the creative drama method according to the opinions of classroom teachers. This research, which is carried out within the framework of qualitative research approach, has been planned with a phenomenological design. Seventeen classroom teachers formed the working group of the research. In the research, face-to-face interviews were conducted with a semi-structured interview form. The raw data obtained after the interviews were analyzed according to descriptive point of view. The concepts that classroom teachers associate with creative drama have emerged in three categories according to their meaning content; visual arts, life reflection and personal development. The aims of classroom teachers to use the creative drama method have been grouped into

three categories; academic development, motivation and social and psychological development. Teachers' views on the advantages of the creative drama method are grouped into three categories: teaching, communication and social interaction, and personal development. Some of the difficulties experienced by classroom teachers who are creative drama leaders and suggestions for solutions to overcome these difficulties have been presented. In general, teachers' opinions have been reached that students want to be involved in creative drama studies and students enjoy these studies. According to the results of the research; some suggestions have been developed in the form of adding creative drama lessons to the curriculum and increasing teacher competencies in creative drama.

Keywords: Elementary school, teaching method, creative drama, classroom teacher.

GİRİŞ

İlkokullarda derslerin çoğunluğu sınıf öğretmenleri tarafından okutulmakla birlikte bazı derslerde branş öğretmenleri görev almaktadır. Branş öğretmenleri ikinci ve üçüncü sınıfta İngilizce, dördüncü sınıfta ise İngilizce ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerini okuturlar. Branş öğretmenin girdiği dersler dışındaki tüm dersler sınıf öğretmenleri tarafından okutulur. Bu sebeple ilkokul kademesindeki eğitim faaliyetlerini konu alan araştırmalarda uygulayıcı konumunda olan sınıf öğretmenlerinin görüşünün alınması önemli bir husus haline gelmektedir. İlkokulda sınıf öğretmenleri, öğretim programında yer alan kazanımlara göre derslerde uygulanacak strateji, yöntem ve teknikler kullanırlar. Anlatım, gösterip yaptırma, örnek olay, yaratıcı drama, problem çözme vb. yöntemler ve tartışma, konuşma halkası, köşelenme, arkası yarın, beyin fırtınası vb. teknikler öğretmenler tarafından tercih edilen öğretim araçlarından bazılarıdır (Ünal, 2021, ss. 230). Öğretim yöntemleri arasında yer alan yaratıcı drama yönteminin öğrenciye ve öğrenmeye çok sayıda faydasından söz edilmektedir (Akdemir & Karakuş, 2016; Ariel, 2007, ss. 133; Banihashemi, 2022; Brouillette, 2012; Dobson & Stephenson, 2020; Hendrix vd., 2012; Mccaslin, 2005; Ulubey & Toraman, 2015).

Yaratıcı drama için yapılmış çeşitli tanımlar alanyazıda yer almaktadır. San (1996) kavram, kelime, cümle, davranış, fikir, yaşantı veya olayın tiyatro tekniklerinden faydalanılarak ve oyunsu süreçler kullanılarak canlandırılması şeklinde tanımlamıştır. Önder (2017) önceden belirlenmiş, net ve açık eğitimsel hedefler taşıyan, çocuklar tarafından gelişmiş büyük kaslar kullanılarak yapılabilen ve çocukların kendini ifade edebildikleri tartışma ve canlandırmaya dayanan bir yöntem şeklinde yaratıcı drama tanımı yapmıştır. Adıgüzel (2022) bir grubu oluşturan bireylerin kendi yaşantılarından yola çıkarak bir amaç, düşünce veya olayın doğaçlama, rol oynama vb. teknikler kullanılarak canlandırılması şeklinde tanım yapmıştır. Üstündağ (2020) ise öğrenme merkezine öğrencinin konumlandırıldığı, çocukluktan itibaren bireyi yetiştirmeye çalışan, çevresinde yer alanları taklit etmeye dayanarak bu şekilde yeni durumlara adaptasyonunu kolaylaştıran oyunsu bir süreç olarak yaratıcı dramayı tanımlamaktadır. Yaratıcı drama için yapılan tanımlar yöntemin; merkeze öğrenciyi alması, öğrenciye kendini ifade etme olanağı sağlaması, gerçek yaşantılardan yola çıkması, öğrencinin yeni durumlara uyumunu kolaylaştırması ve oyunsu süreçler barındırması gibi özelliklerinin öğrenme ortamında kullanılmasına gerekçe oluşturduğu söylenebilir.

Yaratıcı dramanın; soyut ve zor kavramların öğrenci tarafından keşfedilmesine katkı sağladığı (Braund, 1999; Kamen 1991; Osmond, 2007) ve öğrencilerin benlik saygısı ve psikolojik sağlığına olumlu etkileri olduğunun (Banihashemi, 2022) önemine değinilmektedir. İletişim açısından; öğrenciyi merkeze aldığı ve öğrenciler arasında aktif ve dinamik etkileşim gerektiren doğaçlama ve süreç odaklı öğrenme etkinliği olduğu (Mccaslin, 2005) belirtilmektedir. Bunların yanı sıra yaşantı temelli olması sebebiyle öğrencinin çok sayıda duyusuna hitap ettiği ve bu yönüyle çoklu zekaya uygun bir çalışma olduğu (Ariel, 2007, ss. 133; Uyungül Yılmaz & Kaf, 2019) vurgulanmaktadır. Öğrencinin kişisel gelişimi açısından; cesaret, sosyal beceriler, yaratıcılık, takım çalışması, sunum yapma, eleştirel düşünme ve problem çözme gibi becerilerin gelişimine katkı sağladığı ifade edilmektedir (Ong vd., 2020).

Ayrıca öğrencinin derslerine yönelik olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağladığı vurgulanmaktadır (Erdem Zengin, 2014; Günaydın, 2008; Kraemer, 2002; McNaughton, 2004; Szecsi, 2012; Uygungül Yılmaz & Kaf, 2019; Yassa, 1999). Tüm bunlarla birlikte akademik başarıyı artırdığını ortaya koyan çalışmalar da bulunmaktadır (Akdemir & Karakuş, 2016; Brouillette, 2012; Dobson & Stephenson, 2020; Freeman vd., 2003; Hendrix vd., 2012; Szecsi, 2012; Ulubey & Toraman, 2015). Eğitim ortamında çok fazla faydasından bahsedilen yaratıcı drama yöntemi, çeşitli bileşenlerden oluşmaktadır. Adıgüzel (2022) yaratıcı dramayı oluşturan temel bileşenleri (öğeler); drama eğitmeni/öğretmeni (lider), grup (katılımcılar), mekân (çalışma ortamı) ve konu (düşünce) olmak üzere dört başlıkta ifade etmektedir.

Furman (1990) yaratıcı drama liderini; kolaylaştırıcı, katılımcılar için ortam hazırlayıcı ve arka planda yol gösterici olarak ifade etmektedir. San (1996) yaratıcı drama ve oyun tekniklerine hâkim, tiyatro tekniklerini kullanabilen ve yaratıcı özellikler barındıran kişi olarak lideri tanımlamaktadır. Erdoğan (2016) lideri; sürecin planlayıcısı, uygulayıcısı ve yönlendiricisi olarak ifade etmektedir. Akar Vural ve Somers (2021) yaratıcı drama çalışmalarında öğretmenin dramanın içinde yer alması gerektiğini belirtmektedirler. Bu açıklamalar üzerine Yüceer (2022) lider iletişim yeteneğine sahip, demokratik ve özgür bir ortam hazırlayabilen, alanında donanımlı, süreci planlayıp yönetebilen, oyun oynamayı seven bir insan olması gerektiği görüşündedir.

Oğuz (2019), yaratıcı drama uygulamalarının katılımcılardan oluşan bir grup tarafından gerçekleştirildiğini belirtmektedir. Adıgüzel (2022) grubu oluşturan bireylerin asgari düzeyde ortak özellikler taşımasının yaratıcı drama sürecinin başarılı bir şekilde yürütülmesi açısından gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca yaratıcı dramanın grup olmadan yapılamayacağını çünkü bu gruplarda ortak yaratma, üretme ve paylaşma süreçlerinin yaşandığının altını çizmektedir. Baldwin (2022) katılımcıların drama sonrasında ulaşılması istenen kazanıma uygun bir şekilde gruplanmasının önemini vurgulamaktadır. Yüceer (2022) grup oluşturan katılımcıların aynı yaş grubu öğrencilerden oluşabileceği gibi farklı yaş grubundan öğrencilerden de oluşabileceğini ifade ederken, önemli olan hususun katılımcıların çalışmaya istekli olması, çalışmalara saygı göstermesi ve diğer katılımcılara karşı hoşgörü ve sevgiyle yaklaşımları olduğundan bahsetmektedir.

Yaratıcı drama bileşeni olan mekân ile ilgili olarak Adıgüzel (2022) açık veya kapalı her mekânda (uzam-ortam) yaratıcı drama çalışmalarının yapılabileceğini ifade etmektedir. Arpağ (2018) da her mekânda drama çalışmaları yapılabileceğini belirtirken bu mekanlardan bazılarını; sınıf, okul bahçesi, müze, spor salonu, park, kütüphane ve alışveriş merkezi olarak örneklendirmiştir. Yüceer (2022) okuldayken bir derslik veya drama için oluşturulmuş sınıf, gezi yapılıyorsa gezilen ortam, yaratıcı drama mekanını oluşturabilir görüşündedir. Özetle yaratıcı drama çalışmaları için özel bir alana ihtiyaç duyulmamaktadır (Mccaslin, 2016).

Yaratıcı dramanın dördüncü bileşeni olan konu, Adıgüzel (2022) tarafından düşünce olarak da ifade edilmektedir. Adıgüzel (2022) konuşma, yazı veya bir eserdeki düşünce, olay ya da durumun yaratıcı dramaya konu olabileceğini belirtmektedir. Ayrıca konu seçiminde amacın ve bu amaca yönelik geliştirilen kazanımların dikkat edilmesi gereken en önemli nokta olduğuna vurgu yapmaktadır. Konu seçiminde dikkat edilecek diğer hususları ise; drama sürecindeki yaklaşım ve teknikler, gruba uygun olması, çok yönlü ilişkiler sağlayabilecek nitelikte olması ve yaşamsal durumlara ilişkin çağrışımlar yapması olarak sıralamaktadır.

Yaratıcı drama çalışmalarında lider konumunda olan öğretmenlerin görüşlerine dayanan araştırmalar, yöntemin eğitim ortamlarındaki yansımalarını anlamayı kolaylaştıracaktır. Yıldırım ve Acarlıoğlu (2023) drama ile ilgili çalışmaların daha çok branş öğretmenleri ile gerçekleştirildiğini, sınıf öğretmenleri ile ilgili yapılmış yeterli sayıda çalışma olmadığını belirtmektedirler. Alanyazında yaratıcı dramanın derslerdeki etkisini inceleyen araştırmalar bulunmaktadır (Dobson & Stephenson, 2020; Freeman vd., 2003; Hendrix vd., 2012; Umralieva

vd., 2021). Yöntemin uygulanması ile ilgili öğretmen adayı ve öğretmen görüşlerini ele alan çalışmalar bulunmaktadır (Aydın Sengül, 2016; Güler & Kandemir, 2015; Duran & Toptaş, 2022). Ancak yaratıcı drama yöntemi bileşenlerinin öğretmen görüşlerine göre derinlemesine incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple yaratıcı drama yöntemini derinlemesine incelemek amacıyla yöntemin temel bileşenlerine odaklanılmıştır. Araştırmacılar tarafından yöntemin bileşenlerinin detaylıca ele alınmasının uygulayıcılara ve araştırmacılara yol göstermesi açısından fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın özünde yaratıcı drama yönteminin bileşenleri olmakla birlikte katılımcıların yaratıcı drama algıları ve derslerde kullanımına yönelik görüşleri de ele alınmıştır. Yaratıcı drama lideri olan sınıf öğretmenlerinin görüşlerinden yola çıkılarak elde edilen araştırma sonuçlarının bundan sonra yapılacak olan çalışmalara ışık tutması hedeflenmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, yaratıcı drama yöntemi, derslerde kullanımı ve temel bileşenlerinin sınıf öğretmenleri görüşlerine göre incelenmesi olarak belirlenmiştir. Araştırma amacına uygun olarak, aşağıda yer alan araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Öğretmenler yaratıcı drama kavramını nasıl algılamaktadırlar?
2. Yaratıcı drama yönteminin kullanımına yönelik öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
3. Bir drama lideri olarak sınıf öğretmenleri uygulamada ne tür güçlüklerle karşılaşmaktadırlar?
4. Yaratıcı drama bileşenlerinden birisi olan mekân ile ilgili öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
5. Yaratıcı drama bileşenlerinden birisi olan katılımcılar ile ilgili öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
6. Yaratıcı drama bileşenlerinden birisi olan konu ile ilgili öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüştür. Nitel araştırma “doğal araştırma”, “yorumlayıcı araştırma” ve “alan araştırması gibi farklı şekillerde isimlendirilmektedir (Baltacı, 2017). Maxwell (2008), nitel araştırmayı sosyal hayatın içerisinde yer alan olguları herhangi bir dönüşüme uğratmadan inceleme arayışında olan bir araştırma yaklaşımı olarak nitelendirmektedir. Kitzinger (1995), nitel araştırmanın sosyal hayatın karmaşık ve çok yönlü olan doğasını belirlemek amacıyla çok farklı bakış açılarını içerdiğini ifade etmektedir. Özdemir (2010) ise üzerinde kendi sınırlarını çözmek ve kendi çabasıyla biçimlendirdiği toplumsal sistemlerin derinliklerini keşfetmek üzere geliştirdiği bilgi üretme yollarından birisi şeklinde nitel araştırmayı açıklamaktadır. Araştırma olgubilim deseninde tasarlanmıştır. Olgubilim, farkında olunmasına rağmen ayrıntılı ve derinlemesine bilgi sahibi olunmayan olgulara odaklanır (Yıldırım & Şimşek, 2021). Yaratıcı drama yönteminin sınıf öğretmenleri tarafından kullanılan öğretim yöntemleri arasında olması ve yöntemin temel bileşenlerine ilişkin alanyazında yeterince derinlemesine araştırmalara ulaşılamaması olgubilim deseninin tercih edilmesinde etkili olmuştur. Bu sayede, yaratıcı drama yönteminin temel bileşenleri ile ilgili sahada (İlkokullar) yaşananlar, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ortaya kanulmaya çalışılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu araştırma desenine uygun olacak şekilde, amaçlı örnekleme yöntemleri arasında yer alan ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme; araştırma konusu ile ilgili belirli nitelikleri taşıyan kişi, olay, nesne veya durumlardan çalışma grubunun oluşturulması olarak ifade edilmektedir (Büyükoztürk vd., 2023, ss.94). Çalışma grubuna dahil edilecek öğretmenlerde; sınıf öğretmeni olması, dördüncü sınıf okutması ve

sınıfında yaratıcı dramayı etkin bir şekilde uygulaması ölçütleri aranmıştır. Ayrıca katılımcılar arasında lisansüstü eğitim yapmış öğretmen bulunmasına özen gösterilmiştir. Bu kapsamda 2022-2023 eğitim öğretim yılında, Tokat ilinin Erbaa ilçesinde görev yapan gönüllü 17 sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubuna dahil edilmiştir. Katılımcılara ait bilgilerin gizliliğini sağlamak amacıyla görüşme formları karıştırıldıktan sonra kodlanmıştır. Katılımcılar sınıf öğretmeni olması sebebiyle kodlarda “S” harfi kullanılmış olup kodlar S1, S2, S3 ... S17 şeklinde sıralanmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlere ait demografik özellikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özellikleri

		f	%	
Cinsiyet	Erkek	10	58,8	
	Kadın	7	41,2	
Yaş	35 Yaş ve altı	5	29,4	
	36-40 Yaş	5	29,4	
	41-45 Yaş	6	35,3	
	46 yaş ve üzeri	1	5,9	
	Kıdem	10 Yıl ve altı	2	11,7
Kıdem	11-15 Yıl	6	35,3	
	16-20 Yıl	6	35,3	
	21 Yıl ve üzeri	3	17,7	
	Yüksek Lisans	Sınıf Eğitimi	1	5,9
		Eğitim Yönetimi ve Denetimi	3	17,7
Sosyal Bilgiler Eğitimi		1	5,9	
Matematik Eğitimi		1	5,9	
Yapmadı		11	64,6	

Tablo 1’de sunulan veriler incelendiğinde araştırmaya katılan 10 (%58,8) öğretmenin erkek, 7 (41,2) öğretmenin ise kadın olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş aralığı; 35 yaş ve altı 5 (%29,4), 36-40 yaş aralığında 5 (%29,4), 41-45 yaş aralığında 6 (%35,3) ve 46 yaş veya üzeri 1 (%5,9) katılımcı şeklinde dağılım göstermektedir. Katılımcıların mesleki kıdem aralığı; 10 yıl ve altında mesleki kıdeme sahip 2 (%11,7), 11-15 yıl aralığında 6 (%35,3), 16-20 yıl aralığında 6 (%35,3) ve 21 yıl veya üzeri 3 (%17,7) katılımcı şeklinde dağılım göstermektedir. Yüksek lisans eğitimi alma durumuna göre incelendiğinde; Sınıf Eğitimi alanında 1 (%5,9), Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanında 3 (%17,7), Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında 1 (%5,9), Matematik Eğitimi alanında 1 (%5,9) ve yüksek lisans yapmamış olan 11 (%64,6) katılımcı şeklinde dağılım göstermektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Patton (2010) yarı yapılandırılmış görüşmelerde bazı soruların önceden hazırlandığını, bazı soruların ise görüşme esnasında katılımcıların söylemlerine göre şekillendiğini belirtmektedir. Çepni (2014, ss.173) ise yarı yapılandırılmış görüşmelerde araştırmacının soruların yerini değiştirebilme ve detaylı olarak açıklayabilme olanağı olduğuna değinmektedir.

Araştırmada kullanılan görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik bilgilerini içeren sorular, ikinci bölümde ise araştırma konusu hakkında sorular yer almaktadır. Görüşme formu hazırlanmadan önce araştırma konusu ile ilgili alanyazında yer alan makale (Akdemir, 2022; Aykaç & Ulubey, 2008; Bal İncebacak, 2022;

Başbuğ & Adıgüzel, 2019; Dilmaç & Dilmaç, 2019; Erdoğan vd., 2018; Oğuz Namdar vd., 2021; Uslu, 2022; Zengin & Ulaş, 2021; Özdemir, 2022) ve kitaplar (Akoğuz & Akoğuz, 2019; Adıgüzel, 2022; Baldwin, 2022; Ervasa & Ervasa, 2022; Tıgılı & Genç Yiğit, 2022; Taylor, 2022; Uzgoren, 2013) incelenmiştir. İnceleme sonrası yaratıcı drama temel bileşenlerine ilişkin görüşme soruları hazırlanmıştır. Görüşme formu hazırlandıktan sonra soruların anlaşılabilirliğini test etmek adına bir sınıf öğretmeni ile pilot görüşme yapılmıştır. Pilot görüşme sonrası sorular yeniden düzenlenmiş veya bazı soruların yeri değiştirilmiştir. Pilot uygulama ve düzeltmeler sonrası alan uzmanı ve nitel çalışmaları olan iki akademisyenden sorular hakkında uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri de dikkate alınarak görüşme formuna son hali verilmiştir. Son hali oluşturulan görüşme formu dördüncü sınıf okutan bir sınıf öğretmeni ile tekrar pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışmada tüm soruların anlaşılır ve öğretmenlerin araştırma konusu ile ilgili görüşlerini açığa çıkaracak nitelikte olduğu belirlenmiş olup form veri toplamaya hazır hale gelmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Görüşme formu hazırlandıktan sonra araştırma için gerekli etik kurul izin ve uygulama izinleri alınmıştır. Görüşmeler 2023 yılı ocak ayı içerisinde katılımcıların uygun oldukları ortamlarda yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler genellikle okullarda yapılmış olup bazı katılımcılarla ev veya kafeterya ortamlarında görüşmeler yapılması da söz konusudur. Araştırmanın gizliliği ve katılımcı isimlerinin deşifre edilmemesine yönelik her türlü önlem alındığına dair katılımcılar bilgilendirilmiştir. Katılımcılara araştırma hakkında bilgilendirme yapılmış olup gönüllü katılım formu imzalatılmıştır. Katılımcıların kendini rahat hissetmesi amacıyla görüşmeler sohbet havasında geçmiş olup yaklaşık bir saat sürmüştür. Görüşmeler esnasında görüşmeyi yapan araştırmacı bilgisayarını yanında bulundurmamıştır. Görüşme esnasında ses kaydı alınmamış olup Microsoft 365 uygulamaları içerisinde yer alan Word uygulamasının dikte özelliğinden faydalanılmıştır. Uygulama sayesinde görüşmelerin hızlı bir şekilde yazıya dönüştürülmesi sağlanmıştır. Hatalı yazımlar araştırmacı tarafından elle düzeltilmiştir. Görüşme tamamlandıktan sonra katılımcıların görüşme formundaki kayıtları kontrol etmeleri istenmiştir. Katılımcıların kontrolü esnasında yeni eklemeler yapması veya bazı hatalı kayıtların çıkarılması söz konusu olmuştur. Katılımcıların onayı sonrası görüşme tamamlanmıştır.

Katılımcı görüşleri sonrası elde edilen ham veriler, betimleyici bakış açısı ile analiz edilmiştir. Betimsel analizde veriler temalar altında özetlenir ve yorumlanır. Bu yöntemde görüşülen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir (Altunışık vd., 2001). Araştırmada edilen ham veriler üç araştırmacı tarafından farklı zamanlarda analiz edilmiştir. Analizler sonrası araştırmacılar bir araya gelerek elde edilen bulguları karşılaştırmışlardır. Farklılık gösteren kodlar üç araştırmacı tarafından yeniden değerlendirilmiş olup görüş birliği sağlandıktan sonra uygun tema altına yerleştirilmiştir. Bu sayede kodların güvenilirliği sağlanmıştır. Okuyucunun kolay anlayabilmesi amacıyla, veriler tablolar halinde özetlenmiştir. Kodlarla ilişkili görüş belirten katılımcılar, katılımcı numarasına göre tablolarda belirtilmiştir. Kodların frekans dağılımlarına tablolarda yer verilmiştir. Tabloların devamında açıklama yapılmış, bazı katılımcı görüşleri doğrudan alıntı şeklinde verilmiş ve bulgular yorumlanmıştır.

2.5. Etik Kurul Beyanı

Çalışmanın etik uygunluğu için Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu'na başvurulmuş olup araştırmanın etiğe aykırı olmadığı 09.12.2022 tarih ve E-30640013-108.01-105775 sayılı etik kurul izin belgesi ile onaylanmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde katılımcıların görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevapların analizinden elde edilen bulgular, araştırma sorularının sırasına göre verilmiştir.

3.1. Yaratıcı Drama Algısına Yönelik Görüşleri

İlk olarak “Öğretmenler yaratıcı drama kavramını nasıl algılamaktadırlar?” araştırma sorusuna cevap aranmıştır. Katılımcıların algılarını ortaya çıkarmak amacıyla görüşme esnasında “Yaratıcı drama sizde neyi çağırıyor” sorusu yöneltilmiştir. Cevaplamakta zorlanan katılımcılar için alt soru olarak “Yaratıcı dramanın gerçek hayattaki karşılığı nedir?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplardan oluşturulan kodlar önceden belirlenmiş olan “Yaratıcı Drama Algısı” teması altında toplanmış olup temaya bağlı 18 kod oluşmuştur. Araştırma katılımcısı sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama algılarına yönelik görüşlerinin analizi Tablo 2’de özetlenmiştir.

Tablo 2

Katılımcıların Yaratıcı Drama Kavramına Yönelik Algıları

Tema	Kod	Katılımcılar	f
Yaratıcı Drama	Rol yapma-Canlandırma	S1, S7, S9, S12, S14, S15	6
	Algısı	Yaparak ve yaşayarak öğrenme	S2, S8, S9, S13, S15
	Tiyatro-Oyun	S1, S2, S5, S10, S14	5
	Doğaçlama	S9, S12, S14, S16	4
	Hayatın kendisi	S4, S8, S10, S14	4
	Hayal-Hayal gücü	S3, S9, S16	3
	Eğlenme	S9, S14	2
	Empati kurma	S6, S14	2
	Kendini ifade etme	S3, S6	2
	Özgüven kazanma	S6, S11	2
	İş birliği	S6, S11	2
	Kendini bulma	S17	1
	-miş gibi davranma	S7	1
	İnsan doğasında var olan olgu	S12	1
	Fikir ve çözüm ortaya koyma	S12	1
	Rahatlama	S6	1
	Anılar biriktirme	S9	1
	Özgürlük	S5	1

Tablo 2’de sunulan veriler incelendiğinde araştırma katılımcısı sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramaya yönelik algılarının; “Rol yapma-Canlandırma” altı, “Yaparak ve yaşayarak öğrenme” ve “Tiyatro-Oyun” beşer, “Doğaçlama” ve “Hayatın kendisi” dörder, “Hayal-Hayal gücü” üç, “Eğlenme”, “Empati kurma”, “Kendini ifade etme”, “Özgüven kazanma” ve “İş birliği” ikişer, “Kendini bulma”, “-miş gibi davranma”, “İnsan doğasında var olan olgu” ve “Fikir ve çözüm ortaya” şeklinde birer katılımcı tarafından ifade edildiği görülmektedir. Kodlarla ilgili bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Yaparak yaşayarak öğrenme. Hayatın bizzat kendisidir. Gerçek yaşamdan bir kesittir (S8).

Aslında yaratıcı drama insanın doğasında var olan bir olgudur insan doğumundan itibaren öğrenmeyi çevresindeki uyaranları taklit ederek ve içselleştirerek öğrenmeye başlar (S12).

Yaratıcı drama rol yapmayı, empati kurmayı, eğlenmeyi, doğaçlama yapmayı, oyun olmamasına rağmen oyun oynamayı çağrıştırıyor (S14).

Katılımcıların yaratıcı dramaya yönelik algıları genel olarak değerlendirildiğinde; sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramayı olumlu kavramlarla ilişkilendirdikleri söylenebilir. Yaratıcı drama ile ilgili sınıf öğretmenlerinin algıları kodların anlam içeriklerine göre görsel sanatlar, yaşamı yansıtmaya ve kişisel gelişim olmak üzere üç kategoriye ayrılmıştır. Görsel sanatlar kategorisi; rol yapma, canlandırma, tiyatro, oyun, doğaçlama -mış gibi davranma kodlarını içermektedir. Yaşamı yansıtmaya kategorisi; yaparak ve yaşayarak öğrenme, hayatın kendisi, insan doğasında var olan olgu, iş birliği kazanma ve eğlenme kodlarını içermektedir. Kişisel gelişim kategorisi ise; empati kurma, kendini ifade etme, özgüven kazanma, kendini bulma, hayal, hayal gücü ve fikir ve çözüm ortaya koyma kodlarını içermektedir.

3.2. Derslerde Yaratıcı Drama Kullanımına İlişkin Görüşler

Araştırmanın ikinci sorusunda “Yaratıcı drama yönteminin kullanımına yönelik öğretmenlerin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır. Katılımcıların düşüncelerini ortaya çıkarmak amacıyla görüşme esnasında “*Derslerde yaratıcı drama yöntemi kullanımına yönelik düşünceleriniz nelerdir?*” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların derinlemesine cevaplar verebilmesi adına görüşme esnasında “*Kullanım amacınız nedir?*”, “*Hangi derslere uygun?*”, “*Öğretime katkısı nedir?*”, “*Dersin hangi bölümünde kullanılır?*”, “*Öğrencilerin tepkileri nelerdir?*”, “*Avantajları nelerdir?*” ve “*Dezavantajları nelerdir?*” alt soruları yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplardan oluşturulan kodlar önceden belirlenmiş olan “Derslerde Yaratıcı Drama Kullanımı” teması altında oluşturulan “Kullanım Amacı”, “Uygun Olan Ders”, “Avantajlar” ve “Dezavantajlar” alt temalarında toplanmıştır. Bu bağlamda yaratıcı dramanın kullanım amacına yönelik 19, uygun olan derse yönelik 8, avantajlarına yönelik 16 ve dezavantajlarına yönelik 5 kod ortaya çıkmıştır. Araştırma katılımcısı sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramanın derslerde kullanımına yönelik görüşlerinin analizi Tablo 3’te özetlenmiştir.

Tablo 3

Derslerde Yaratıcı Drama Yöntemi Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	Katılımcılar	f
Derslerde Yaratıcı Drama Kullanımı	Kullanım Amacı	Konu öğretimi	S1, S2, S3, S4, S5, S7, S9, S14, S16	9
		Dikkat çekme-merak uyandırma	S1, S3, S4, S6, S7, S14, S16	7
		İletişim becerisi geliştirme	S4, S6, S7, S9, S15, S16	6
		Bilgilerin kalıcılığını sağlama	S2, S7, S8, S10, S13	5
		Eğlenerek öğrenmeyi sağlama	S1, S2, S5, S9, S14	5
		Değerlendirme yapma	S1, S2, S7, S14, S16	5
		Tekrar etme-pekiştirme	S1, S6, S12, S13, S15	5
		Öğrenmeye güdülemek	S1, S9, S12, S14, S15	5
		Öğrencilerin özgüvenini artırma	S9, S14, S15, S17	4
		Öğrencilerin sosyalleşmesi	S9, S11, S12, S15	4
		Empati duygusu geliştirme	S5, S6, S16	3
		Bilgileri somutlaştırma	S1, S9, S17	3
		Hayal gücünü geliştirmek	S9, S12	2
		Problemlere çözüm üretme	S14, S15	2
		Öğrencileri tanıma	S7, S16	2
		Değer öğretimi	S5, S9	2
		Öğrencinin kendini tanıması	S15	1
		Davranış kazandırma	S4	1
		Potansiyeli ortaya çıkarma	S3	1

Uygun Olan Ders	Tüm dersler	S1, S2, S3, S5, S6, S7, S9, S12, S13, S14, S16, S17	12
	Türkçe	S8, S10, S11, S15	4
	Sosyal Bilgiler	S8, S10, S11, S15	4
	Hayat Bilgisi	S4, S8, S10	3
	Fen Bilimleri	S10, S15	2
	Matematik	S10	1
	İnsan Hakları ve Yurttaşlık B.	S11	1
	Trafik Güvenliği	S11	1
Avantajlar	Yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi sağlar	S1, S2, S3, S5, S6, S7, S9, S10, S11, S12, S13, S15, S16, S17	14
	Öğrenmede kalıcılığı sağlar	S1, S2, S3, S4, S6, S7, S8, S9, S10, S11, S13, S14, S15	13
	İletişim ve sosyalleşme artar	S1, S3, S5, S6, S9, S12, S14, S15, S16, S17	10
	Kendini tanır, özgüveni artar	S1, S3, S5, S6, S9, S12, S13, S15, S16, S17	10
	Empati becerisi kazandırır	S1, S3, S5, S6, S13, S14, S17	7
	Öğrenme isteğini artırır	S3, S5, S8, S14, S15	5
	İş birliği becerisini geliştirir	S1, S3, S4, S6, S14	5
	Öğrencinin hayal gücü gelişir	S1, S3, S5, S12	4
	Sınıfa aidiyet duygusunu artırır	S9, S14	2
	Potansiyeli ortaya çıkarır	S3, S13	2
	Eleştirel düşünme becerisini geliştirir	S17	1
	Problem çözme becerisini geliştirir	S14	1
	Pekiştirme imkânı sağlar	S3	1
	Hazırbulunmuşluk düzeyini artırır	S15	1
	Sorumluluk bilincini geliştirir	S3	1
	İstenmeyen davranış azalır	S12	1
Dezavantajlar	Süre ile ilgili sıkıntı yaşıyor	S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S11, S12, S13, S14, S15, S16, S17	16
	Kalabalık sınıflarda uygulamak zorlaşıyor	S10, S12, S14, S17	4
	Sınıf yönetimi zorlaşıyor	S8, S14, S15	3
	Mekân veya alan yetersiz kalıyor	S9, S16	2
	Bazen konu dağılabiliyor	S11	1

Tablo 3'te gösterilen "Kullanım Amacı" alt temasındaki veriler incelendiğinde; konu öğretimi dokuz, dikkat çekme-merak uyandırma yedi, iletişim becerisi geliştirme altı, bilgilerin kalıcılığını sağlama, eğlenerek öğrenmeyi sağlama, değerlendirme yapma, tekrar etme-pekiştirme ve öğrenmeye güdüleme beşer, öğrencilerin özgüvenini artırma ve sosyalleşmeleri dörder, empati duygusu geliştirme ve bilgileri somutlaştırma üçer, hayal gücünü geliştirme, problemlere çözüm üretme, öğrencileri tanıma ve değer öğretimi ikişer, öğrencinin kendini tanıması, davranış kazandırma ve potansiyeli ortaya çıkarma ise birer katılımcı tarafından ifade edildiği görülmektedir. Kullanım amacına ilişkin bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Kullanım amacım ilkokullarda derslerin daha iyi öğretilmesini, öğrenilen bilgilerin kalıcı bir iz bırakmasını, çocuklarda bilgi öğrenmenin sıkıcı ve zor olmadığını anlamalarını sağlamaktır (S2).

Ben çocukların davranışlarına çok önem veren bir öğretmenim. Evet akademik başarı tabii ki göstermeli Türkçe, Matematik öğrensin diye elimden geleni yapıyorum. Ama bir sınıf öğretmeni olarak şunu unutmuyorum ki karşıdakiler doktor, avukat, işçi, temizlik görevlisinden önce birer birey olacaklar ve bu yaşta edindikleri davranış alışkanlıkları onlarla ölene kadar gidecek (S4).

Dersin giriş kısmında dikkat çekmek için, konuyu daha iyi ayrıntularla öğretmek için gelişme kısmında ve özet amacıyla dersin sonunda da kullanılabilir (S6).

Sınıfta daha etkili bir öğrenme ortamı oluşturma adına; öğrencilerin kendini daha iyi tanınması, dili etkili kullanması, problem çözme becerilerinin gelişmesi, birlikte çalışma alışkanlığı kazanması, sosyalleşmesi...vb. diyebilirim (S15).

Yaratıcı dramının kullanım amacına yönelik bulgular akademik gelişim, motivasyon sağlama ve sosyal ve psikolojik gelişimi desteklemek üzere üç kategoride gruplanmıştır. Akademik gelişim açısından kullanım amacı; konu öğretimi, bilgilerin kalıcılığını sağlama, tekrar etme, pekiştirme, değerlendirme yapma, somutlaştırma ve değer öğretimi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Motivasyon sağlama açısından kullanım amacı; dikkat çekme, merak uyandırma, öğrenmeye güdüleme ve eğlenerek öğrenmeyi sağlama şeklinde ifade edilmektedir. Sosyal ve psikolojik gelişim açısından kullanım amacı ise; iletişim becerisi geliştirme, sosyalleşme, öğrencilerin özgüvenini artırma, hayal gücünü geliştirme, empati duygusu geliştirme, problemlere çözüm üretme, davranış kazandırma, öğrencileri tanıma, öğrencinin kendini tanıması ve öğrenci potansiyeli ortaya çıkarma olarak ifade edilmektedir.

Tablo 3'te gösterilen "Uygun Olan Ders" alt temasındaki veriler incelendiğinde; tüm dersler on iki, Türkçe ve Sosyal Bilgiler dörder, Hayat Bilgisi üç, Fen Bilimleri iki, Matematik, İnsan Hakları ve Yurttaşlık ve Trafik Güvenliği derslerinin ise birer katılımcı tarafından yaratıcı drama için uygun olarak ifade edildiği görülmektedir. Uygun olan derse ilişkin bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Derslerin hepsinde uygulanabilir (S3).

Yaratıcı drama her ders için kullanılabilir aynı zamanda rehberlik konularında ve değerler eğitimi öğretiminde de kullanılabilir (S5).

Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri derslerinde kullanımı uygundur (S10).

Sınıf öğretmenleri tarafından yaratıcı drama için uygun olan derse yönelik görüşler değerlendirildiğinde; öğretmenlerin çoğunluğunun tüm derslere uygun bir yöntem olarak gördüğü söylenebilir. Bazı derslere uygun bir yöntem olarak öğretmen görüşlerinin varlığından da söz edilebilir.

Tablo 3'te gösterilen "Avantajlar" alt temasındaki veriler incelendiğinde; yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi sağladığının on dört, öğrenmede kalıcılığı sağladığının on üç, iletişim ve sosyalleşmeyi artırdığının, öğrencinin kendini tanımasını sağladığının ve özgüvenin artmasını sağladığının onar, empati becerisi geliştirdiğinin yedi, öğrenme isteğini artırdığının ve iş birliği becerisini geliştirdiğinin beşer, hayal gücünü geliştirdiğinin dört, sınıfa aidiyet duygusunu artırdığının ve öğrenci potansiyelini artırdığının ikişer, eleştirel düşünme becerisi ve problem çözme becerisini geliştirdiğinin, sorumluluk bilinci geliştirdiğinin, pekiştirme imkanı sağladığının, hazırbulunuşluk düzeyini artırdığının ve istenmeyen davranışları azalttığının birer öğretmen tarafından ifade edildiği görülmektedir. Yaratıcı dramının avantajlarına ilişkin bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Avantajları hızlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlıyor. Belki günlerce işlesem aradan bir ay geçtiğinde sorduğumda yine de unutmuş olabilecekleri davranışların kalıcı şekilde öğrenilmesini sağlıyor (S4).

Sosyalleşme, iletişim becerilerinin ve özgüvenin artması, öğrenme yöntem ve tekniklerinin zenginleştirilmesi sebebiyle yaparak ve yaşayarak öğrenme imkânı sağlama, öğrenmenin kalıcı hale gelmesi... (S9).

Daha çok problem çözümüne dayalı bir kurgulamaya sahip olduğumuz için süreç içerisinde sadece öğrencilerimin değil benim de öğrendiğimi açıkça ifade edebilirim. Bunlarla beraber kalıcı öğrenmeye katkısı yadsınamaz (S14).

Katılımcı oldukları için özgüven becerileri gelişiyor. Kendilerini rahatça ifade edebilmeyi ve iletişim becerilerini geliştiriyor (S16).

Bence en büyük katkısı öğrencinin kendini tanımaya olanak sağlıyor. Özgüveni geliştiriyor. Arkadaşlarıyla iletişimi güçleniyor. Eleştirel ve bağımsız düşünebilme becerisi kazanıyorlar. İfade becerileri gelişiyor. Empati becerileri gelişiyor ... (S17).

Öğretmen görüşlerine göre yaratıcı dramının avantajları öğretim, iletişim ve sosyal etkileşim ve kişisel gelişim olmak üzere üç kategoride ortaya çıkmıştır. Öğretim açısından; yaparak ve yaşayarak öğrenme deneyimi kazandırma, öğrenmede kalıcılığı sağlama, öğrenme isteğini artırma, hazırbulunuşluk düzeyini artırma ve pekiştirme imkânı sağlama yönünden avantajlarından söz edilebilir. İletişim ve sosyal etkileşim açısından; iletişim becerilerini geliştirme ve sosyalleşme, iş birliği becerisini geliştirme, istenmeyen öğrenci davranışlarının azaltılmasını sağlama yönünde avantajlarından söz edilebilir. Kişisel gelişim açısından; kendini tanıması, özgüveni artırma, empati becerisi kazanma, hayal gücünü geliştirme, sınıfa aidiyet duygusu geliştirme, öğrenci potansiyelini artırma, eleştirel düşünme ve problem çözme becerisi geliştirme ve sorumluluk bilinci kazandırma yönünde avantajlarından söz edilebilir.

Tablo 3'te gösterilen "Dezavantajlar" alt temasındaki veriler incelendiğinde; süre ile ilgili sıkıntılar yaşandığının on altı, kalabalık sınıflarda uygulamanın zorlaştığının dört, sınıf yönetimini zorlaştırdığının üç, uygulama alanının yetersiz kaldığının iki ve bazen konu dağılması yaşandığının bir katılımcı tarafından ifade edildiği görülmektedir. Yaratıcı dramının dezavantajlarına ilişkin bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Müfredat çok yoğun olduğu için süre sıkıntısı yaşanabiliyor (S7).

Yaratıcı dramayı kullanmak bazen avantaj bazen dezavantaj oluyor dezavantajı zaman yönünden sürenin yetersiz kalması ve bazen konunun dağılması ... (S11).

Bence dezavantajı çok zaman alması (S13).

Zaman yetersizliği, mekân ve alan yetersizliği, ... (S9).

Yaratıcı dramının dezavantajlarına yönelik öğretmen görüşleri değerlendirildiğinde; süre ile ilgili sıkıntılar yaşanması, kalabalık sınıflarda uygulamanın zorlaşması, sınıf yönetimini zorlaştırması, sınıfın uygulama alanı olarak yetersiz kalması ve bazen konunun dağılmasına sebep olması şeklinde dezavantajları içinde barındırdığı söylenebilir. Dezavantaj olarak ifade edilen durumlar yöntemden ziyade sistem veya uygulayıcı kaynaklı olabileceği söylenebilir.

3.3. Drama Liderinin Yaşadığı Güçlükler ve Yaşanan Güçlükleri Aşmaya Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Görüşler

Araştırmanın üçüncü sorusunda "Bir drama lideri olarak sınıf öğretmenleri uygulamada ne tür güçlüklerle karşılaşmaktadırlar?" sorusuna cevap aranmıştır. Katılımcıların görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla görüşme esnasında "*Drama lideri olarak yaratıcı drama yönteminin*

uygulanmasında karşılaştığımız güçlükler hakkında düşünceleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların derinlemesine cevaplar verebilmesi adına görüşme esnasında “Sizi zorlayan durumlar nelerdir?” ve “Yaşanan güçlükleri aşmak için çözüm önerileriniz nelerdir?” alt soruları yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplardan oluşturulan kodlar önceden belirlenmiş olan “Güçlükler” ve “Çözüm Önerileri” temaları altında toplanmıştır. Bu bağlamda yaratıcı drama liderinin yaşadığı güçlüklerle yönelik 10, çözüm önerilerine yönelik de 10 kod ortaya çıkmıştır. Araştırma katılımcısı sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama liderinin yaşadığı güçlükler ve bu güçlükleri aşmak için çözüm önerilerine yönelik görüşlerinin analizi Tablo 4’te özetlenmiştir.

Tablo 4

Drama Liderinin Yaşadığı Güçlükler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Tema	Kod	Katılımcılar	f
Güçlükler	Zaman yetersiz kalıyor	S1, S2, S3, S4, S5, S6, S8, S9, S10, S11, S12, S13, S14, S15, S16	15
	İsteksiz-çekingen öğrencileri dahil etme	S1, S2, S4, S6, S7, S8, S9, S12, S16, S17	10
	Sınıf mevcutları uygulamayı zorlaştırıyor	S1, S2, S5, S6, S7, S9, S12, S14	8
	Sınıfların fiziki yapısı uygun değil	S6, S9, S12, S13, S14, S16	6
	Materyal temin etmekte güçlük yaşanıyor	S2, S5, S6, S12, S13	5
	Bazı öğrenciler her etkinlikte yer almak istiyor	S1, S2, S10, S13	4
	Başlangıç biraz sancılı oluyor	S14, S17	2
	Sınav sistemi sebebiyle gereksiz görülebiliyor	S9	1
	Süreç yönetiminde zorlanıyorum	S15	1
	Birleştirilmiş sınıflarda uygulamak zor oluyor	S12	1
Çözüm önerileri	Konunun önceden incelenmeli, planlanmalı	S1, S4, S5, S6, S7, S8, S10, S17	8
	Fiziki ortamlar sağlanmalı	S3, S6, S12, S14, S16	5
	Öğretmen etkili bir şekilde sınıfı yönetebilmeli	S1, S6, S7, S11, S13	5
	Okullarda yaratıcı dersi olmalı	S4, S12, S14, S15	4
	Öğretmenlere yaratıcı drama eğitimi verilmeli	S9, S14, S15, S17	4
	Veli veya izleyici desteği sağlanmalı	S3, S4, S9	3
	İsteksiz öğrencilere yol gösterilmeli	S1, S2	2
	Sınıf kuralları yerleşmiş olmalı	S7, S17	2
	Öğrenciler ödüllendirilebilir	S2, S3	2
	Tüm derslere yayılmalı	S2	1

Tablo 4’te yer alan “Güçlükler” temasındaki veriler incelendiğinde; zamanın yetersiz kaldığının on beş, isteksiz veya çekingen öğrencileri dahil etmekte güçlük yaşandığının on, sınıf mevcutlarının uygulamayı zorlaştırdığının sekiz, sınıfların fiziki yapısının yaratıcı dramaya uygun olmadığının altı, materyal temin etmekte güçlük yaşandığının beş, bazı öğrencilerin her etkinlikte yer almak istediğinin dört, başlangıç döneminin biraz zor olduğunun iki, sınav sistemi sebebiyle gereksiz görüldüğünün, süreç yönetiminde zorlanıldığının ve birleştirilmiş sınıflarda uygulamanın zor olduğunun birer katılımcı tarafından ifade edildiği görülmektedir. Öğretmenlerin yaşadığı güçlüklerle ilişkin bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Beni zorlayan durumlar arasında canlandırmalarda sürekli aynı öğrencilerin görev almayı istemesidir. İçine kapanık ve pasif öğrenciler gurup çalışmasını ve her öğrenciye ulaşılmasını engellemektedir (S2).

Kalabalık sınıflarda her öğrenciye görev vermek için zaman yeterli değildir. Konuşmaktan korkan öğrencileri konuşturmak cesaretlendirmek zaman alabilir (S6).

Dramanın önemli unsurlarından biri de mekân olduğu için bu konuda çalışma alanımızın yetersiz olduğu söylenebilir (S14).

Sınıf mevcudum kalabalık olduğu için bazen uygulamakta güçlük çekiyorum. Tüm öğrencileri sürece katmak pek mümkün olmuyor. Sınıfın fiziksel yapısı drama alanı için yeterli değil. Yoğun bir müfredat olduğu için süreç yönünden sıkıntı yaşanabiliyor (S16).

Yaratıcı drama liderinin yaşadığı güçlüklerle yönelik görüşler değerlendirildiğinde; öğretmenlerin uygulamak için zaman sıkıntısı çektikleri, isteksiz veya çekingen öğrencilerin öğretmenleri zorladığı, sınıf mevcutlarının fazla olmasının uygulamayı zorlaştırdığı, materyal bulmakta zorlandığı, bazı öğrencilerin her etkinliğe girmek istemesi, ilk uygulamaların biraz zorlayıcı olması, sınav sistemi sebebiyle yaratıcı dramanın gereksiz görülmesi, süreç yönetiminin zorlayıcı olması ve birleştirilmiş sınıflarda uygulamanın zor olması gibi durumlardan kaynaklanan güçlükler yaşandığı söylenebilir.

Tablo 4’te yer alan “Çözüm Önerileri” temasındaki veriler incelendiğinde; konunun önceden planlanması gerektiğinin sekiz, okullardaki fiziki ortamın iyileştirilmesi gerektiğinin ve öğretmenin sınıfını etkili bir şekilde yönetmesi gerektiğinin beşer, okullara yaratıcı drama dersi konulmasının faydalı olacağı ve öğretmenlere yaratıcı drama eğitimleri verilmesi gerektiğinin dörder, veli veya izleyici desteği sağlanmasının üç, isteksiz öğrencilere yol gösterilmesi gerektiğinin, sınıf kurallarının yerleşmiş olması gerektiğinin ve öğrencilerin ödüllendirilebileceğinin ikişer ve yaratıcı dramanın tüm derslere yayılması gerektiğinin bir katılımcı tarafından çözüm önerisi olarak belirttiği görülmektedir. Öğretmenlerin yaşadığı güçlüklerin çözümüne yönelik bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Konu seçiminde önceden inceleme yapıp sonrasında uygulama yapılabilir. Katılım sağlamayan öğrencilere yol gösterilip, ne yapacakları diğer öğrenciler tarafından hissedilmeden yardımcı olunabilir (S1).

Anlatılan konuyla ilgili materyal desteği ve görsellerin olduğu uygun fiziki ortamlar hazırlanabilir, öğrencilerin motivasyonunu arttırıcı ödüller verilebilir, izleyici desteği sağlanabilir... (S3).

Müfredata yaratıcı drama dersi eklenmesinin faydalı olacağını düşünüyorum (S12).

Yaratıcı drama liderinin yaşadığı güçlüklerin aşılmasına yönelik görüşler; öğretmenin konuyu önceden planlaması, okullarda yaratıcı dramaya uygun fiziki ortamlar sağlanması, öğretmenin sınıf yönetiminde etkili olması, okullara yaratıcı drama dersi konulması, öğretmenlerin yaratıcı drama konusunda eğitilmesi, yaratıcı drama çalışmalarına veliler tarafından destek sağlanması, isteksiz öğrencilere öğretmen tarafından yol gösterilmesi, sınıf kurallarının sınıfta yerleşmiş olması, öğrencilerin yaratıcı drama çalışmalarında ödüllendirilmesi ve yaratıcı drama çalışmalarının tüm derslere yayılması şeklinde ortaya çıkmaktadır.

3.4. Yaratıcı Drama Mekanına İlişkin Görüşler

Araştırmanın dördüncü sorusunda “Yaratıcı drama bileşenlerinden birisi olan mekân ile ilgili öğretmenlerin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır. Katılımcıların görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla görüşme esnasında “Yaratıcı dramanın bileşenlerinden birisi olan mekân hakkında düşünceleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların derinlemesine cevaplar verebilmesi adına görüşme esnasında “Sınıfın durumu” ve “Öğrenme araçları” alt sondaları yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplardan oluşturulan kodlar önceden belirlenmiş olan “Uygulama Alanı” ve “Materyal Durumu” temaları altında toplanmıştır. Bu

bağlamda uygulama alanına yönelik 6, materyal durumuna yönelik ise 7 kod ortaya çıkmıştır. Araştırma katılımcısı sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama mekanına yönelik görüşlerinin analizi Tablo 5’te özetlenmiştir.

Tablo 5

Yaratıcı Drama Mekanına İlişkin Katılımcı Görüşleri

Tema	Kod	Katılımcılar	f
Uygulama Alanı	Sınıf uygun	S1, S2, S4, S7, S9, S15, S17	7
	Drama sınıfı/Atölyesi olmalı	S1, S4, S8, S10	4
	Sınıflar uygun değil	S5, S12, S13, S16	4
	Uygulama öncesi sınıf hazırlanmalı	S3, S5, S7	3
	Çok önemli değil	S11, S14	2
	Öğrenci sayısı etkili	S5	1
Materyal	Sınırlı	S1, S4, S5, S6, S9, S16	6
	Materyal zenginliği katılımı artırır	S3, S5, S10, S12	4
	Önceden hazırlıklı gelmek	S2, S7, S17	3
	Her şey materyal olabilir	S11, S13, S14	3
	Öğrenciler hazırlıyor	S2	1
	Veli destek sağlıyor	S1	1
	Basit ve yönlendirici materyal olmalı	S8	1

Tablo 5’te yer alan “Uygulama Alanı” temasındaki veriler incelendiğinde; sınıfın yaratıcı dramaya uygun bir mekân olduğunu yedi, yaratıcı dramaya özel (Sınıf veya atölye) alanın okullarda olması gerektiğini ve sınıfların uygun olmadığını dörder, uygulama öncesi sınıfın hazırlanması gerektiğini üç, mekânın çok önemi olmadığını iki ve öğrenci sayısının etkili olduğunu ise bir katılımcının ifade ettiği görülmektedir. Yaratıcı drama uygulama alanı ile ilgili bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Öğrenci sınıfta fiziksel ve psikolojik olarak kendini rahat hissetmesi kendini geliştirmesi, derse katılımı açısından çok önemli. Bu sebeple dersler öncesi sınıflar iyi düzenlenmeli (S3).

Sınıf, yaratıcı drama etkinlikleri için yeterli olmasa da uygun bir alandır. Tabii ki halı ile kaplı bir zeminde yaratıcı drama etkinliklerinin uygulanması daha verimli olacaktır (S7).

Drama, dramatik bir bağlamdan yola çıkarak o dramatik bağlamı doğaçlamalarla sorgulama ve bir öğrenme hedefine ulaşma sürecidir. Bu sebeple her ortamda uygulanabilir aslında (S14).

Sınıf ortamında rahatlıkla uygulanabilir (S17).

Yaratıcı drama uygulama alanı ile ilgili öğretmen görüşleri değerlendirildiğinde; katılımcıların bir kısmı sınıfı uygulama alanı olarak yeterli görürken, sınıfların uygun olmadığını ve okullarda dramaya özel bir alan oluşturulması gerektiği yönünde görüşler de bulunmaktadır. Sınıfın uygulama öncesi hazırlanması gerektiği yönünde görüşlerin yanı sıra öğrenci sayısının uygulama alanını etkilediği yönünde görüşler bulunmaktadır. Uygulama alanının çok önemli olmadığını ve yaratıcı dramanın her yerde yapılabileceği yönünde de katılımcı görüşleri vardır.

Tablo 5’te yer alan “Materyal” temasındaki veriler incelendiğinde; materyalin sınırlı olduğunu belirten altı, materyal zenginliğinin öğrenci katılımını artırdığını belirten dört, materyal konusunda önceden hazırlıklı gelmesi gerektiğini belirten ve her şeyin materyal olarak kullanılabileceğini belirten üçer, materyali öğrencilerin hazırladığı, velilerden destek sağlandığı ve materyalin basit ve yönlendirici özellikte olması gerektiğini belirten birer katılımcı olduğu

görülmektedir. Yaratıcı drama uygulamalarında materyal konusundaki bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Genelde çalıştığım okullarda sınıfın uygunluğu veya materyal yeterliliğinden bahsedemeyeceğim üzgünüm (S10).

Bu tür etkinlikler materyallerle desteklendiğinde çocuklar daha istekli katılım sergiliyor (S10).

Oradaymış gibi ve materyal de varmış gibi canlandırılıyor. Örneğin araçtaymış ve direksiyon tutuyormuş gibi; ancak ne araç var ne de direksiyon tutuyor. Her şeyi materyal olarak kullanıyoruz (S11).

Yaratıcı drama materyalleri ile ilgili öğretmen görüşleri değerlendirildiğinde; materyal zenginliğinin katılımı artırdığı ancak okullarda materyallerin sınırlı olduğu, materyal konusunda önceden hazırlıklı gelinmesi gerektiği ayrıca materyallerin basit ve yönlendirici özellikte olması gerektiği yönünde yorumlanabilir. Her şeyin materyal olabileceği, materyalleri öğrencilerin hazırladığı ve veli desteği ile materyallerin sağlandığı yönünde materyal temin etme çözümleri bulunmaktadır.

3.5. Yaratıcı Drama Katılımcılarına İlişkin Görüşler

Araştırmanın beşinci sorusunda “Yaratıcı drama bileşenlerinden birisi olan katılımcılar ile ilgili öğretmenlerin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır. Katılımcıların görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla görüşme esnasında “Yaratıcı dramanın bileşenlerinden birisi olan ‘katılımcılar’ hakkında düşünceleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların derinlemesine cevaplar verebilmesi adına görüşme esnasında “Öğrencilerin tepkileri nelerdir?”, “Öğrencilerin uyumu nasıldır?”, “Öğrenciler arası ilişkiler nasıldır?” ve “Öğrencilerin istenmeyen davranışları nelerdir?” alt soruları yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplardan oluşturulan kodlar önceden belirlenmiş olan “Öğrenci Tepkileri”, “Öğrenciler Arası İlişkiler” ve “İstenmeyen Öğrenci Davranışları” temaları altında toplanmıştır. Bu bağlamda öğrenci tepkilerine yönelik 12, öğrenciler arası ilişkilere yönelik 6 ve istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik 6 kod ortaya çıkmıştır. Araştırma katılımcısı sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama katılımcılarına yönelik görüşlerinin analizi Tablo 6’da özetlenmiştir.

Tablo 6

Yaratıcı Drama Katılımcılarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	Katılımcılar	f
Öğrenci Tepkileri	Eğleniyorlar-Keyif alıyorlar	S1, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S12, S13, S17	10
	Severek/istekli katılıyorlar	S1, S4, S6, S7, S9, S13, S14	7
	Bazı öğrenciler çekingen davranıyor	S6, S7, S9, S14, S15, S16	6
	Herkes drama içinde olmak istiyor	S1, S2, S8, S10, S11, S13	6
	Duyularını yaşıyorlar	S1, S2, S6, S14	4
	Yaptıkça alıyorlar	S1, S7, S16	3
	İçsel motivasyonları artıyor	S9, S12, S17	3
	Merak duyguları gelişiyor	S2, S5	2
	Derse ilgileri artıyor	S6, S12	2
	Sorgulama yapabiliyorlar	S10	1
	Dramanın kalitesi belirliyor	S2	1
	Öğretmenle bağ kuruyorlar	S9	1
Öğrenciler Arası İlişkiler	İş birliği-Takım ruhu-grup etkileşimi gelişiyor	S1, S3, S4, S5, S6, S9, S12, S14, S15, S17	10
	Birlik, beraberlik ve arkadaşlık duyguları gelişiyor	S1, S3, S5, S7, S9, S12, S13, S14, S17	9

	Saygı ve sevgiyi güçleniyor	S1, S10, S16	3
	Birbirlerini tanıyorlar	S16	1
	Bazı öğrenciler liderlik rolü üstleniyor	S9	1
	Bazen kötü karakteri gerçek hayata yansıtıyorlar	S8	1
İstenmeyen öğrenci davranışları	Sabırsız davranma-aşırı katılım isteği	S1, S4, S8	3
	Taşkın davranışlar sergileme	S7, S9, S10	3
	Dalga geçme-kırıcı yorum	S1, S9	2
	Kuralları ihlal etme	S6, S14	2
	İstedığı rolü alamamaya tepki	S4, S14	2
	Arkadaşını yönlendirme	S1	1

Tablo 6’da yer alan “Öğrenci Tepkileri” temasındaki veriler incelendiğinde; öğrencilerin eğlendiği ve keyif aldığını belirten on, severek ve isteyerek katıldıklarını belirten yedi, herkesin yaratıcı drama içinde olmak istediğini ve bazı öğrencilerin çekingen davrandığını belirten altışar, öğrencilerin duygularını yaşadıklarını belirten dört, öğrencilerin yaptıkça alıştığını ve içsel motivasyonlarının arttığını belirten üçer, merak duygularının geliştiğini ve derse ilgilerinin arttığını belirten ikişer, sorgulama yapabildiklerini, öğretmenle bağ kurduklarını ve dramanın kalitesinin öğrenci tepkisini belirlediğini ifade eden birer katılımcı olduğu görülmektedir. Yaratıcı drama katılımcısı olan öğrencilerin tepkileri ile ilgili bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Öğrenciler yaratıcı dramaya karşı her zaman olumlu tepkiler veriyorlar. Drama esnasında eğleniyorlar, rollerini yaparken keyif alıyorlar (S5).

Hepsi dramanın içerisinde olmayı istiyor (S8).

Öğrencilerin konuya daha çok ilgi göstermesini sağlıyor ve içsel motivasyonları artıyor (S12).

Öğretmen görüşlerinden hareketle; yaratıcı drama çalışmalarından öğrencilerin keyif aldığı ve bu çalışmalara severek katıldıkları, bazı öğrenciler katılmakta çekingen davranırsa da genel olarak öğrencilerin bu çalışmaların içerisinde olmak istediği, öğrenciler yaratıcı drama çalışmaları yaptıkça alıştıkları ve bu çalışmalarda duygularını canlı olarak yaşadıkları söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin içsel motivasyonunun arttığı, sorgulama yapabildikleri, merak duygularının arttığı, öğretmenle bağ kurdukları ve derse olan ilgilerinin arttığı yönünde öğrenci tepkileri de öğretmenler tarafından ifade edilmektedir.

Tablo 6’da yer alan “Öğrenciler Arasındaki İlişkiler” temasındaki veriler incelendiğinde; iş birliği ve takım ruhu geliştiğinin on, birlik, beraberlik ve arkadaşlık duygularının geliştiğinin dokuz, saygı ve sevginin güçlendiğinin üç, bazı öğrencilerin liderlik rolü üstlendiğinin ve bazen de kötü karakterin gerçek hayata yansıtıldığının ise birer katılımcı tarafından ifade edildiği görülmektedir. Yaratıcı drama katılımcısı olan öğrencilerin kendi aralarındaki ilişkileri ile ilgili bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

İlk zamanlar ne yapacaklarını çok bilemeseler de yaptıkça alışıyor ve iş birliği ile çok güzel ilerliyorlar (S1).

Birbirlerine karşı saygı ve sevgi çerçevesinde yaklaşarak drama etkinliğine katıldılar (S10).

Öğrencilerin birbirlerini tanımaları, birlerine saygı duymaları, birbirlerinin görüşlerini önemsemeleri geliştiğinden ilişkileri de güçleniyor (S16).

Öğretmen görüşlerinden hareketle; yaratıcı drama çalışmalarının öğrencilerde takım ruhunu oluşturduğu, birlikte hareket etme ve arkadaşlık duygularını geliştirdiği, öğrenciler arasında saygı ve sevgiyi artırdığı, kendi aralarında liderlik rolleri üstlenmelerini sağladığı ve

öğrencilerin birbirini tanmasını sağladığı söylenebilir. Yaratıcı dramaya kendini kaptıran öğrencilerin bazen olumsuz karakterleri gerçek hayata yansıtması gibi olumsuz durumların da ortaya çıkabildiği söylenebilir.

Tablo 6’da yer alan “İstenmeyen Öğrenci Davranışları” temasındaki veriler incelendiğinde; aşırı katılma isteği-sabırsız davranma ve taşkın davranışlar sergilemenin üçer, dalga geçme-kırıcı yorum, kuralları ihlal etme ve istediği rolü alamamaya tepki göstermenin ikişer, arkadaşlarını yönlendirmenin ise bir katılımcı tarafından ifade edildiği görülmektedir. Yaratıcı drama katılımcısı olan öğrencilerin istenmeyen davranışları ile ilgili bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Tabi her şey de mükemmel olmuyor istenmeyen davranışlarda oluyor. İstedikleri rolü başkası aldığıında hemen tavırları değişebiliyor bu en yakın arkadaşları bile olsa durum değişmiyor. Hep en önde onlar olmak istiyorlar (S4).

Bazen kırıcı yorumlar yapılıyor veya taşkın davranışlar görülebiliyor. Bu durum öğretmen olarak bizi zorluyor (S9).

... sınıf kurallarını ihlal etme gibi davranışlar ortaya çıkar (S6).

Yaratıcı drama çalışmalarındaki öğrencilerin istenmeyen davranışlarıyla ilgili öğretmen görüşleri değerlendirildiğinde; bu çalışmalar esnasında öğrencilerin sabırsızlıkları, taşkın davranışları, arkadaşlarıyla alay etmeleri, kuralları ihlal etmeleri, istediği rolü alamadığında tepki göstermeleri ve arkadaşlarına etki ederek yönlendirmeye çalışmaları şeklinde istenmedik davranışların ortaya çıkabileceği söylenebilir.

3.6. Yaratıcı Drama Konusu (Düşünce) İle İlgili Görüşler

Araştırmanın altıncı sorusunda “Yaratıcı drama bileşenlerinden birisi olan konu ile ilgili öğretmenlerin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır. Katılımcıların görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla görüşme esnasında “Yaratıcı dramanın bileşenlerinden birisi olan konu/düşünce hakkında düşünceleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların derinlemesine cevaplar verebilmesi adına görüşme esnasında “Konuyu nasıl belirliyorsunuz?”, “Hazırlanma ve adaptasyon nasıl sağlanıyor?” ve “Öğretime katkısını nasıl belirliyorsunuz?” alt soruları yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplardan oluşturulan kodlar önceden belirlenmiş olan “Konu Belirleme”, “Hazırlanma ve Adaptasyon” ve “Öğretime Katkısını Ölçme” temaları altında toplanmıştır. Bu bağlamda konu belirlemeye yönelik 6, hazırlanma ve adaptasyona yönelik 7, öğretime katkısını ölçmeye yönelik ise 6 kod ortaya çıkmıştır. Araştırma katılımcısı sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama konusuna yönelik görüşlerinin analizi Tablo 7’de özetlenmiştir.

Tablo 7

Yaratıcı Drama Konusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	Katılımcılar	f
Konu Belirleme	Derslerdeki konularla ilişkili	S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S9, S11, S12, S13, S14, S15	13
	Sosyal hayattan/Günlük yaşam	S3, S8, S9, S10, S14, S17	6
	Yaratıcı dramaya elverişli konular	S1, S7, S17	3
	Öğrencilerin fikirleri	S3, S5, S10	3
	Öğrencilere kazandırılmak istenen davranışlar	S5, S16	2
	Soyut kavramları somutlaştırma	S1	1
Hazırlanma ve Adaptasyon	Doğaçlama geliyor	S1, S3, S4, S9, S10, S12, S13	7
	Hazırbulunuşluk etkili	S3, S6, S9, S10, S14, S17	6
	Öğrencinin konuya ilgisi etkili	S1, S7, S9, S16	4

	Konu ile ilgili araştırma yapıyorum	S7, S14	2
	Hazırlanmaları için zaman veriyorum	S1, S10	2
	Mekânı ve önceden hazırlıyorum	S8	1
	Öğrencileri motive ediyorum	S17	1
Öğretime	Ölçme değerlendirme araçları	S7, S8, S9, S12, S16, S17	6
Katkısını	Davranış değişimini gözlem	S5, S8, S9, S12, S16	5
Ölçme	Yaratıcı dramanın başarıyla tamamlanması	S1, S6, S11, S13, S15	5
	Drama sonrası değerlendirme	S3, S4	2
	Sorunlara çözüm üretmeleri	S2, S10	2
	Duyularımı yazın/sanat türleriyle ifade etme	S14	1

Tablo 7’de yer alan “Konu Belirleme” temasındaki veriler incelendiğinde; derslerdeki konularla ilişkili on üç, günlük yaşamdan altı, öğrenci fikirleri alınarak ve yaratıcı dramaya elverişli ikişer, soyut kavramları somutlaştıracak şekilde konu seçimi yapıldığının ise bir katılımcı tarafından ifade edildiği görülmektedir. Yaratıcı drama konusu belirleme ile ilgili bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Konu seçimi ve hazırlanma yaratıcı dramanın en büyük bileşenidir. Konularda hedefin can alıcı bölümlerinden seçilmesi son derece önemlidir. Hedefe uygun seçilen konular zaman kaybını da engellemektedir (S2).

Konu seçimini yaparken dersle ilişkili olmasına ya da yakın zamanda yaşadığımız bir olayla/problemlerle ilgili olmasına özen gösteriyorum (S14).

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama konusunu belirlemeye yönelik görüşleri değerlendirildiğinde; konu belirlenirken derslerdeki konularla ilişkili olması, günlük yaşamdan olayların seçilmesi, öğrencilerin fikirlerine göre konu belirlenmesi, yaratıcı dramaya elverişli olması ve soyut kavramları somutlaştırma gibi hususların etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 7’de yer alan “Hazırlanma ve Adaptasyon” temasındaki veriler incelendiğinde; doğaçlama geliştiğinin yedi, hazırbulunuşluğun etkili olduğunun altı, öğrencinin konuya ilgisinin etkili olduğunun dört, konu ile ilgili araştırmalar yapıldığının ve hazırlanmaları için öğrencilere zaman verildiğinin ikişer, öğrencilerin motive edildiğinin ve mekânın önceden hazırlandığının ise birer katılımcı tarafından ifade edildiği görülmektedir. Yaratıcı dramaya hazırlanma ve adaptasyon ile ilgili bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Konuya herhangi bir hazırlık olmadan belirli başlıklar dahilinde doğaçlama yoluyla gruplar oluşturarak başlıyoruz (S3).

Konuya hazırlanmak için ders öncesinde gerekli araştırmalar yapılmalıdır. Bu sayede öğrencinin ve öğretmenin konuya adaptasyonu sağlanmış olur (S7).

Sınıfta işlediğimiz veya güncel olan konulardan seçim yapmak uygulamada performansı artırıyor. İşlenen konuya ilgisi olan öğrenciler daha iyi performans sergiliyor (S9).

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama konusuna hazırlanma ve öğrencilerin adaptasyonunu belirlemeye yönelik görüşleri değerlendirildiğinde; genellikle doğaçlama geliştiği ancak öğrencinin hazırbulunuşluğu ve konuya ilgisinin etkili olduğu, konu hakkında araştırmalar yapılmasının, öğrencilerin motive edilmesinin ve mekânın önceden hazırlanmasının öğrenci adaptasyonunu kolaylaştırdığı söylenebilir.

Tablo 7’de yer alan “Öğretime Katkısını Ölçme” temasındaki veriler incelendiğinde; ölçme ve değerlendirme araçları kullanıldığının altı, davranıştaki değişimin gözlemlendiğinin ve yaratıcı dramanın başarıyla tamamlanmasının beşer, drama sonrası değerlendirmeler yapıldığının ve öğrencilerin sorunlara çözüm üretebilmesinin ikişer, duyularımı yazın veya sanat türleriyle ifade

edilmesinin ise bir katılımcı tarafından ifade edildiği görülmektedir. Yaratıcı dramının öğretime katkısını ölçmeye yönelik bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Konunun öğrenmeye katkısı davranış değişimleri gözlemlenerek yapılmaktadır (S9).

Öğrencilerin ders içi performansları davranışlarındaki olumlu değişim, yazılı ölçme teknikleri (S12).

Konuya göre etkinlik sonunda öğrencilerden etkinlikle ilgili afiş, mektup, konu ile ilgili duygularını ifade eden bir kompozisyon, öğrencilerin birbirleri ile yaptıkları röportajlar, konu ile ilgili şiir vb. çalışmalar istiyorum (S12).

Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramının öğretime katkısını ölçmeye yönelik görüşleri değerlendirildiğinde; ölçme ve değerlendirme araçları, davranış değişimi gözlemi, yaratıcı dramının başarıyla tamamlanması, drama sonrası sözlü değerlendirmeler, öğrencilerin sorunlara çözüm üretebilmeleri ve duygularını yazın veya sanat türleriyle ifade etmeleri şeklinde değerlendirme yöntemlerinin kullanıldığı söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma; yaratıcı drama yöntemi, derslerde kullanımı ve temel bileşenlerinin sınıf öğretmenleri görüşlerine göre incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularından hareketle sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramaya yönelik algılarını olumlu kavramlarla ifade ettikleri belirlenmiştir. Yaratıcı drama ile ilişkilendirdikleri kavramlar anlam içeriklerine göre; görsel sanatlar, yaşamı yansıtmaya ve kişisel gelişim olarak üç kategori altında gruplanmıştır. Görsel sanatlar kategorisinde; rol yapma, canlandırma, tiyatro, oyun, doğaçlama, -miş gibi davranma ifadeleri yer almaktadır. Yaşamı yansıtmaya kategorisinde; yaparak ve yaşayarak öğrenme, hayatın kendisi, insan doğasında var olan olgu, iş birliği kazanma ve eğlenme ifadeleri yer almaktadır. Kişisel gelişim kategorisinde ise; empati kurma, kendini ifade etme, özgüven kazanma, kendini bulma, hayal, hayal gücü ve fikir ve çözüm ortaya koyma ifadeleri yer almaktadır. Güler ve Kandemir (2015) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin dramayı tanımlamakta güçlük çektikleri bulunmasına karşın, bu çalışmada katılımcıların yaratıcı dramayı rahatlıkla tanımlayabildikleri ve gerçek hayatla ilişkilendirebildikleri sonucu elde edilmiştir. Bu durum aradan geçen zamanda öğretmenlerin yaratıcı drama alanında kendilerini geliştirdikleri şeklinde yorumlanabilir. Özgür İşyar (2017) sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramaya yönelik algılarının; yaşamın kendisi, insanın kendini tanıma ve öğretmenin öğrenciyi tanıma aracı olarak gruplandığını metaforlarla ortaya koymuştur. Bu çalışmada algıların gruplandığı yaşamı yansıtmaya ve kişisel gelişim kategorileri ile Özgür İşyar (2017)'in gruplandırmasının benzerlik gösterdiği söylenebilir. Nihai olarak sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramaya yönelik olumlu algılar taşıdıkları söylenebilir.

Yaratıcı drama yönteminin derslerde kullanım amacına yönelik sınıf öğretmeni görüşleri; akademik gelişim, motivasyon sağlama ve sosyal ve psikolojik gelişim olmak üzere üç kategoriye gruplanmıştır. Sınıf öğretmenleri akademik gelişim açısından kullanım amaçlarını; konu öğretimi, bilgilerin kalıcılığını sağlama, tekrar etme, pekiştirme, değerlendirme yapma, somutlaştırma ve değer öğretimi olarak belirtmişlerdir. Motivasyon sağlama açısından kullanım amaçlarını; dikkat çekme, merak uyandırma, öğrenmeye güdüleme, eğlenerek öğrenmeyi sağlama olarak belirtmişlerdir. Sosyal ve psikolojik gelişim açısından kullanım amaçlarını; iletişim becerisi geliştirme, sosyalleşme, öğrencilerin özgüvenini artırma, hayal gücünü geliştirme, empati duygusu geliştirme, problemlere çözüm üretme, davranış kazandırma, öğrencileri tanıma, öğrencinin kendini tanıması ve öğrenci potansiyelini ortaya çıkarma olarak belirtmişlerdir. Adıgüzel (2009) tarafından yapılan çalışmada Türk katılımcıların yaratıcı dramayı; kendini tanıma, iletişim kurma, empati kurma, iş birliği, duyguların serbest bırakılması, yaratıcılık, farklı bakış açıları kazanma ve sosyalleşme olarak kullandıkları belirlenirken, Alman katılımcıların ise

kendini tanıma, aktif olma, bedeninin farkında olma, olayları içselleştirme, mutluluk, rahatlık ve huzur, geleceğe yön vermek ve toplumsal duyarlılığı geliştirmek amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Yaratıcı dramın öğrencilerin benlik saygısı ve psikolojik sağlığına olumlu etkiler sağladığı (Banihashemi, 2022), öğrenciyi merkeze aldığı ve öğrencilerin aralarında aktif ve dinamik etkileşim gerektiren doğaçlama ve süreç odaklı öğrenme etkinliği olduğu (Mccaslin, 2005), yaşantı temelli olması ve öğrencinin çok sayıda duyusuna hitap etmesi yönüyle çoklu zekaya uygun bir çalışma olduğu (Ariel, 2007, ss.133; Özgür İşyar, 2017; Uygungül Yılmaz & Kaf, 2019), öğrencinin kişisel gelişimi açısından; cesaret, sosyal beceriler, yaratıcılık, takım çalışması, sunum yapma, eleştirel düşünme ve problem çözme gibi becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı (Ong vd., 2020), tüm bunlarla birlikte yaratıcı dramın öğrencinin akademik başarısının artırılmasına da katkı sağladığı (Akdemir & Karakuş, 2016; Brouillette, 2012; Dobson & Stephenson, 2020; Freeman vd., 2003; Hendrix vd., 2012; Szecsi, 2012; Ulubey & Toraman, 2015) yönünde araştırma sonuçları bulunmaktadır. Tüm bu sonuçlar ve bu araştırmadaki öğretmenlerin kullanım amacı ilişkilendirildiğinde sınıf öğretmenlerinin kullanım amaçları ve yaratıcı drama için ifade edilen eğitim ortamlarına katkıların örtüştüğü söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu yaratıcı dramayı tüm derslere uygun bir yöntem olarak ifade etse de Türkçe, Sosyal Bilgiler, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Matematik, İnsan Hakları ve Yurttaşlık Bilgisi ve Trafik Güvenliği dersi için uygun olduğu yönünde de öğretmen görüşlerine rastlanmaktadır. Aykaç (2011) Hayat Bilgisi derslerinde öğretmenler tarafından kullanıldığını ancak bunun yeterli düzeyde olmadığını belirlemiş, Yılmaz ve Kurt (2022) ise Hayat Bilgisi, Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler derslerinde sıklıkla tercih edildiği, spor veya sanat derslerinde pek tercih edilmediği sonucuna ulaşmışlardır. Yaratıcı dramın yaşantı temelli olması sebebiyle yaparak ve yaşayarak öğrenme imkânı sağlaması (Ariel, 2007, ss. 133; Özgür İşyar, 2017; Szecsi, 2012; Uygungül Yılmaz & Kaf, 2019) tüm derslere uygun bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sebeple tüm derslerde kullanılması yönünde öğretmenlerin teşvik edilmesi veya farkındalığının artırılması önemli bir konu haline gelmektedir.

Yaratıcı drama yönteminin avantajlarına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri; öğretim, iletişim ve sosyal etkileşim ve kişisel gelişim olarak üç kategoride gruplanmaktadır. Öğretim açısından yaparak ve yaşayarak öğrenme deneyimi kazandırma, öğrenmede kalıcılığı sağlama, öğrenme isteğini artırma, hazırbulunuşluk düzeyini artırma ve pekiştirme imkanı sağlama; iletişim ve sosyal etkileşim açısından iletişim becerilerini geliştirme ve sosyalleşme, iş birliği becerisini geliştirme, istenmeyen öğrenci davranışlarının azalması; kişisel gelişim açısından kendini tanıma, özgüvenin artırması, empati becerisi kazandırma, hayal gücünü geliştirme, sınıfa aidiyet duygusunu geliştirme, öğrenci potansiyelini artırma, eleştirel düşünme ve problem çözme becerisi geliştirme ve sorumluluk bilinci kazandırma şeklinde öğretmenler yaratıcı dramın avantajlarından bahsetmektedirler. Alanyazında yaratıcı dramın avantajlarına yönelik; soyut ve zor kavramların öğrenci tarafından keşfedilmesine fayda sağlaması (Braund, 1999; Kamen 1991; Osmond, 2007) ve öğrencilerin benlik saygısı ve psikolojik sağlığına olumlu etkiler sağlaması (Banihashemi, 2022; Duatepe Paksu & Ubuz, 2007; Farris & Parke, 1993; Freeman, 2000), yaşantı temelli olması sebebiyle yaparak ve yaşayarak öğrenme imkanı sağlaması (Ariel, 2007, ss.133; Özgür İşyar, 2017; Szecsi, 2012; Uygungül Yılmaz & Kaf, 2019), öğrencinin kişisel ve sosyal gelişimine önemli katkılar sağlaması (Duatepe Paksu & Ubuz, 2007; Güler & Kandemir 2015; Katrancı, 2013; Mccaslin 2005; Ong vd., 2020; Özgür İşyar, 2017), öğrencinin derslerine yönelik olumlu tutumlar geliştirmesi (Erdem Zengin, 2014; Günaydın, 2008; Kraemer, 2002; McNaughton, 2004; Szecsi, 2012; Uygungül Yılmaz & Kaf, 2019; Yassa, 1999), akademik başarıyı artırması ve kalıcı öğrenmeyi sağlaması (Akdemir & Karakuş, 2016; Brouillette, 2012; Dobson & Stephenson, 2020; Duatepe Paksu & Ubuz, 2007; Freeman vd., 2003; Güler & Kandemir 2015; Hendrix vd., 2012; Omniewski, 1999; Szecsi, 2012; Tanriseven, 2000; Ulubey & Toraman, 2015) şeklinde birçok özelliğinden bahsedilmektedir. Yaratıcı dramın alanyazında belirtilen avantajları ile bu araştırmadan elde edilen sonuçlar karşılaştırıldığında, sınıf

öğretmenlerinin genel olarak yaratıcı drama yönteminin avantajlarının farkında olduklarını ortaya koymaktadır.

Yaratıcı dramanın yönteminin dezavantajlarına ilişkin sınıf öğretmenleri tarafından herhangi bir olumsuz durumdan bahsedilmemiştir. Ancak derslerde uygulama yaparken; süre ile ilgili sıkıntılar yaşanması, kalabalık sınıflarda uygulamanın zorlaşması, sınıf yönetimini zorlaştırması, sınıfın uygulama alanı olarak yetersiz kalması ve bazen konunun dağılmasına sebep olması gibi dezavantaj olarak değerlendirilebilecek durumlardan söz etmektedirler. Alanyazında; sınıf yönetiminin zorlaşması, uygulama alanının yetersiz kalması, sınıfların kalabalık olmasının uygulamayı zorlaştırması (Duatepe Paksu & Ubuz, 2007; Duran & Toptaş, 2022; Güler, 2015; Katrancı, 2013) yönünde araştırma sonuçları yer almaktadır. Alanyazındaki sonuçlar ve bu araştırma sonuçları birbirini destekler niteliktedir ve yaratıcı drama uygulamalarında sınıf yönetimi, sınıf ortamı ve sınıf mevcutlarının önemli hususlar olduğunu ortaya koymaktadır. Yaratıcı drama çalışmaları yapacak öğretmenler bu hususları göz önüne alarak çalışmalarına odaklanmalıdırlar.

Yaratıcı drama çalışmalarında lider konumunda olan sınıf öğretmenleri uygulamada yaşadıkları güçlükleri; uygulamak için zaman sıkıntısı yaşanması, isteksiz veya çekingen öğrencilerin öğretmeni zorlaması, sınıf mevcutlarının fazla olmasının uygulamayı zorlaştırması, materyal bulmakta zorlanma, bazı öğrencilerin her etkinliğe girmek istemesi, ilk uygulamaların biraz zorlayıcı olması, sınav sistemi sebebiyle yaratıcı dramanın gereksiz görülmesi, süreç yönetiminin zorlayıcı olması ve birleştirilmiş sınıflarda uygulamanın zor olması şeklinde ifade etmektedirler. Güler (2015) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin; zaman, rol dağılımı, öğrencilerin çekingen davranması, sınıfı yönetmenin zorluğu şeklinde yaşanan güçlüklerden bahsedilmektedir. Furman (1990)'ın liderin kolaylaştırıcı, katılımcılar için ortam hazırlayıcı ve arka plandaki yol gösterici, San (1996)'ın lider; yaratıcı dramayı ve oyun tekniklerine hâkim, tiyatro tekniklerini kullanabilen ve yaratıcı özellikler barındıran kişi tanımlaması, Erdoğan (2016)'ın liderin sürecin planlayıcısı, uygulayıcısı ve yönlendiricisi ifadesi ve Yüceer (2022)'in lideri; iletişim yeteneğine sahip, demokratik ve özgür bir ortam hazırlayabilen, alanında donanımlı, süreci planlayıp yönetebilen, oyun oynamayı seven bir insan olarak nitelemesi düşünüldüğünde sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama liderliği özellikleri geliştirildiğinde yaşanan olumsuzlukların azalacağı söylenebilir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi, etkinlik yönetimi gibi liderlik becerilerinin artırılmasına yönelik eğitimlerin önemini ortaya çıkarmaktadır. Prendiville ve Toye (2007) drama yapmayı yemek yapmaya benzetmektedirler. Kaliteli bir yemek yapmak için nasıl iyi bir hazırlık gerekiyorsa, iyi bir planlama ve hazırlıkla yaratıcı dramada yaşanan sorunlar en aza indirilebilir.

Yaratıcı drama liderinin yaşadığı güçlüklerin aşılmasına yönelik sınıf öğretmeni görüşleri; öğretmenin konuyu önceden planlaması, okullarda yaratıcı dramaya uygun fiziki ortamlar sağlanması, öğretmenin sınıf yönetiminde etkili olması, okullara yaratıcı drama dersi konulması, öğretmenlerin yaratıcı drama konusunda eğitilmesi, yaratıcı drama çalışmalarına veliler tarafından destek sağlanması, isteksiz öğrencilere öğretmen tarafından yol gösterilmesi, sınıf kurallarının sınıfta yerleşmiş olması, öğrencilerin ödüllendirilmesi ve yaratıcı drama çalışmalarının tüm derslere yayılması şeklindedir. Duatepe Paksu ve Ubuz (2007) öğretmenlerin eğitilmeleri, ders araçları ile desteklenmeleri ve planlama konusunda eğitilmeleriyle güçlüklerin aşılabileceğini ifade etmektedir. Prendiville ve Toye (2007) de drama çalışmalarında planlama ve hazırlığın önemine vurgu yapmaktadırlar. Buradan hareketle sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama çalışmalarında zorlanmamaları adına planlama ve süreç yönetimi konusunda desteklenmesi gerektiği söylenebilir.

Yaratıcı drama mekânı olarak bazı öğretmenler tarafından sınıflar yeterli görülürken, sınıfların uygun olmadığı ve okullarda dramaya özel bir alan oluşturulması gerektiği yönünde görüşler de bulunmaktadır. Sınıfın uygulama öncesi hazırlanması gerektiği, öğrenci sayısının uygulama alanını etkilediği yönünde görüşler mevcuttur. Buna karşın uygulama alanının çok

önemli olmadığı ve yaratıcı dramanın her yerde yapılabileceği yönünde de öğretmen görüşleri bulunmaktadır. Yaratıcı drama uygulamalarında öğrenci sayısının önemi (Duatepe Paksu & Ubuz, 2007; Duran & Toptaş, 2022; Özgür İşyar, 2017) ve okullarda mekânın yetersiz olduğu (Katrancı, 2013; Özgür İşyar, 2017) farklı araştırmalarda da ya yer almaktadır. Adıgüzel (2022) açık veya kapalı her mekânda (uzam-ortam) yaratıcı drama yapılabileceğine vurgu yapmaktadır. Arpağ (2018) da her mekânda drama çalışmaları yapılabileceğini ifade etmekte ve bu mekanları; sınıflar, okul bahçeleri, müzeler, spor salonları, parklar, kütüphaneler ve alışveriş merkezleri olarak örneklendirmektedir. Buradan hareketle sınıf dışı öğrenme ortamlarında öğretmenlerin yaratıcı drama uygulamaları yapmaları konusunda yönlendirilmesi veya desteklenmesi ihtiyacı açıkça ortaya çıkmaktadır. Yaratıcı drama çalışmaları için özel bir alana ihtiyaç olduğu (Mccaslin, 2016) görüşünden hareketle okullarda yaratıcı drama sınıfları kurulmasının faydalı olacağı söylenebilir. Nihai olarak yaratıcı drama nasıl bir ortamda yapılırsa yapılsın öğrencilerin kendilerini korkmadan ifade edebilecekleri, esnek ve rahat bir sınıf ortamı oluşturulmalıdır (Heinig, 1998).

Yaratıcı drama materyalleri ile ilgili olarak sınıf öğretmenleri materyal zenginliğinin katılımı artırdığını ancak okullarda materyallerin sınırlı olduğu, materyal konusunda önceden hazırlıklı gelmesi gerektiği ayrıca materyallerin basit ve yönlendirici özellikte olması gerektiği yönünde düşüncelerini ifade etmektedirler. Ayrıca her şeyin materyal olabileceği, öğrencilerin hazırladığı ve veli desteği ile materyallerin sağlandığı yönünde de öğretmenler görüşleri bulunmaktadır. Katrancı (2013) çalışmasında araç-gereç temininde sıkıntılar yaşandığına değinmektedir. Bu araştırma katılımcıları da materyalin öneminde değinmektedirler. Araştırma katılımcılarının mekân ve materyallerle ilgili görüşlerinden hareketle okullarda yaratıcı dramaya uygun sınıf veya atölyelerin kurulmasının mekân ve materyal problemine çözüm olabileceği söylenebilir.

Yaratıcı drama katılımcısı olan öğrencilerle ilgili olarak; öğrencilerin keyif aldığı ve bu çalışmalara seveerek katıldıkları, bazı öğrenciler katılmakta çekingen davranırsa da genel olarak öğrencilerin bu çalışmaların içerisinde olmak istediği, öğrencilerin yaratıcı drama çalışmaları yaptıkça alıştıkları ve bu çalışmalarda duygularını canlı olarak yaşadıkları şeklinde sınıf öğretmenleri görüşlerini açıklamaktadırlar. Ayrıca öğrencilerin içsel motivasyonunun arttığı, sorgulama yapabildikleri ve merak duygularının arttığı, öğretmenle bağ kurdukları ve derse olan ilgilerinin arttığı yönünde de öğretmen görüşleri bulunmaktadır. Güler (2015) öğrencilerin çekingenlik yaşayabileceğine, Duatepe Paksu ve Ubuz (2007) çalışmaların öğrenciler için ilginç, eğlenceli ve motive edici olduğuna değinmektedir. Yüceer (2022) ise önemli olan hususun katılımcıların çalışmaya istekli olması, yaşantı sonrası ortaya çıkan çalışmalara saygı göstermesi ve diğer katılımcılara karşı hoşgörü ve sevgiyle yaklaşmaları olduğuna vurgu yapmaktadır. Çocuklar yaratıcı dramayı doğaçlama gelişmesi ve oyun aktiviteleri içermesi sebebiyle çekici bulurlar (Philbin & Myers, 1991). Zaten yaratıcı dramanın kişiye zevk vermesi doğasının gereğidir (Woodson, 1999). Bu sonuçlardan hareketle katılımcının seveerek katıldıkları ve keyif aldıkları yaratıcı drama çalışmalarının ilkokullarda arttırılmasının faydalı olacağı söylenebilir.

Sınıf öğretmenleri yaratıcı drama çalışmalarının; öğrenciler arası iş birliği becerisini geliştirmesi sebebiyle takım ruhu oluşturduğu, birlikte hareket etme ve arkadaşlık duygularını geliştirdiği, öğrenciler arasında saygı ve sevgiyi artırdığı, öğrencilerin kendi aralarında liderlik rollerini üstlenmesini sağladığı ve öğrencilerin birbirini tanımasını sağladığını ifade etmektedirler. Yaratıcı dramaya kendini kaptıran öğrencilerin bazen olumsuz karakterleri gerçek hayata yansıtması yönünde olumsuz durumlar yaşanabildiği şeklinde görüşü bulunmaktadır. Yaratıcı dramanın öğrencinin kişisel ve sosyal gelişimine katkı sağladığı yönünde birçok araştırma bulunmaktadır (Duatepe Paksu & Ubuz, 2007; Güler & Kandemir 2015; Katrancı, 2013; Mccaslin, 2005; Özgür İşyar, 2017; Ong vd., 2020). Bu sonuçlardan hareketle yaratıcı drama öğrenciler arası ilişkileri geliştirmek amacıyla kullanılacak etkili bir yöntem olarak ifade edilebilir.

Sınıf öğretmeni görüşlerine göre yaratıcı drama çalışmalarında istenmeyen öğrenci davranışları; öğrencilerin sabırsız davranmaları, bazen taşkın davranışlar sergilemeleri, bazen arkadaşlarıyla alay etmeleri, kuralları ihlal etmeleri, istediği rolü alamamaya tepki göstermeleri ve arkadaşlarına etki ederek yönlendirmeye çalışmaları olarak belirlenmiştir. Yaratıcı dramının doğaçlama gelişmesi ve oyun aktiviteleri içermesi (Philbin & Myers, 1991; Woodson, 1999) öğrencilerdeki sabırsızlığın veya taşkın davranışların altında yatan neden olabilir. Yaratıcı drama ile yapılan öğrenme etkinliklerinde, öğrenciler arası iletişimi sağlamak öğretmenin önemli bir görevi olarak ifade edilmektedir (Heinig, 1988).

Sınıf öğretmenleri derslerde yaratıcı drama konusu belirlerken; derslerdeki konularla ilişkili olması, günlük yaşamdan olayların seçilmesi, öğrencilerin fikrinin alınması ve soyut kavramları somutlaştırmayı sağlaması gibi yollar izlediklerini belirtmektedirler. Bunun yanı sıra yaratıcı drama konusuna hazırlığın genellikle doğaçlama geliştiği ancak öğrencinin hazırbulunuşluğu ve konuya ilgisinin etkili olduğu, konu hakkında araştırmalar yapılmasının, öğrencilerin motive edilmesinin ve mekânın önceden hazır edilmesinin öğrencilerin adaptasyonunu kolaylaştırdığı ifade edilmektedir. Adıgüzel (2022) konu seçiminde amacın yani belirlenen hedeflerin ve bu amaç veya hedeflere yönelik geliştirilen kazanımların dikkat edilmesi gereken en önemli nokta olduğuna vurgu yapmakta ayrıca drama sürecindeki yaklaşım ve teknikler, gruba uygun olması, çok yönlü ilişkiler sağlayabilecek nitelikte olması ve yaşamsal durumlara ilişkin çağrışımlar yapmasının önemli olduğunu belirtmektedir. Yaratıcı dramının akademik başarıyı artırdığı ve kalıcı öğrenmeyi sağladığı (Akdemir & Karakuş, 2016; Brouillette, 2012; Dobson & Stephenson, 2020; Duatepe Paksu & Ubuz, 2007; Freeman vd., 2003; Güler & Kandemir 2015; Hendrix vd., 2012; Omniewski, 1999; Szecsi, 2012; Tanrıseven, 2000; Ulubey & Toraman, 2015) ve soyut ve zor kavramları öğrencinin keşfetmesine imkân sağladığı (Braund, 1999; Kamen, 1991; Osmond, 2007) yönündeki faydaları düşünüldüğünde katılımcıların konu belirlemede uygun bir yol izledikleri söylenebilir.

Sınıf öğretmenleri yaratıcı dramının öğretime katkısını; ölçme ve değerlendirme araçları, davranış değişimi gözlemi, yaratıcı dramının başarıyla tamamlanması, drama sonrası sözlü değerlendirmeler, öğrencilerin sorunlara çözüm üretebilmesi ve duygularını yazın veya sanat türleri ile ifade etmeleri şeklinde ölçtüklerini belirtmektedirler. Korkut (2017) dikkatle tasarlanmış dereceli puanlama anahtarı kullanılarak daha geçerli bir değerlendirme yöntemi sağlanabileceğini vurgulamaktadır. Baldwin (2022) değerlendirmenin yüksek katılımlı bir şekilde, öğrencileri düşünmeye sevk eden ve anlamlandırmalarına olanak sağlayan bir şekilde yapılması gerektiğini ifade etmektedir. Buradan hareketle yaratıcı dramının öğretime katkısını ölçecek değerlendirme araçları kullanmasının önemli olduğu ve sınıf öğretmenlerinin değerlendirme araçlarını kullanmaları gerektiği ifade edilebilir.

Araştırma sonuçlarından hareketle araştırmacılar tarafından geliştirilen öneriler aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

- Yaratıcı drama yönteminin tüm derslere uygun olduğu düşünüldüğünde, sadece akademik derslerde değil sanat ve spor derslerinde de kullanması yönünde öğretmenler teşvik edilebilir.
- Yaratıcı drama çalışmalarında kalabalık sınıflarda zorluklar yaşanıldığı düşünüldüğünde okullarda geniş yaratıcı drama sınıfları kurulabilir. Özellikle yeni yapılan okul binalarında bu husus göz önünde bulundurulmalıdır.
- Sınıf öğretmenlerine yaratıcı drama liderliği konusunda eğitimler verilebilir.
- Sınıf dışı ortamlarda yaratıcı drama etkinlikleri yapılabileceği konusunda sınıf öğretmenlerinin farkındalığı artırılabilir.
- Öğrencilerin yaratıcı dramaya yönelik tepkileri ve yaratıcı dramının kazandırdıkları düşünüldüğünde ilkökul müfredatına yaratıcı drama dersi konulabilir.
- Sınıf öğretmenlerine yaratıcı drama çalışmalarının etkisini ölçmek üzere ölçme ve değerlendirme araçları geliştirme ve uygulama yönünde eğitimler düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, H. Ö. (2009). Metafor (benzetme) yöntemi ile Türkiye ve Almanya örneklemindeki katılımcıların yaratıcı drama'ya ilişkin algılarının belirlenmesi ve karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 34(153), 25-37.
- Adıgüzel, Ö. (2022). *Eğitimde yaratıcı drama* (YKY'de 8. baskı). Yapı Kredi Yayınları.
- Akar Vural, p. & Somers, J. W. (2021). *İlköğretimde drama kuram ve uygulama* (4. baskı). Anı Yayıncılık.
- Akdemir, A. (2022). *Yabancı dil öğretiminde yaratıcı drama yöntemi kullanımının 4. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme becerilerine ve öğrencilerin yabancı dil öğrenme tutumlarına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Akdemir, H. & Karakuş, M. (2016). Yaratıcı drama yönteminin akademik başarı üzerine etkisi: bir meta-analiz çalışması. *International Journal of Active Learning (IJAL)*, 1(2), 55-67.
- Akoğuz, A. & Akoğuz, M. (2019). *Yaratıcı dramam etkinlikleri* (Gözden geçirilmiş beşinci baskı). Final Kültür Sanat Yayınları.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Yıldırım, E. & Bayraktaroğlu, S. (2001). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Sakarya Kitabevi.
- Ariel, B. (2007). *The integration of creative drama into science teaching* [Unpublished doctoral Dissertation]. Kansas State University.
- Arpağ, M. (2018). *Yaratıcı drama yöntemi ile kelime hazinesi geliştirme* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Aydin Sengul, O. (2016). The views of the pre-service teachers about the creative drama as a method used in primary schools. *Universal Journal of Educational Research*, 4(5): 1244-1251.
- Aykaç, N. (2011). Hayat bilgisi dersi öğretim programında kullanılan yöntem ve tekniklerin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Sinop ili örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 113-126.
- Aykaç, N. & Ulubey, Ö. (2008). Yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırmacılık ilişkisinin 2005 MEB ilköğretim programlarında değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(6), 30-46.
- Bal İncebacak, B. (2022). Pandemi döneminde çevrimiçi yaratıcı drama. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 218-230. <https://doi.org/10.17556/erziefd.992687>
- Baldwin, P. (2022). *İlkokulda drama el kitabı* (Çev. Burcu, A., Nihan, A. Ç. & Pınar, Ö. Ş.). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15.
- Banihashemi, S. A. (2022). The effectiveness of creative drama on mental health and self-esteem in aggressive gifted students. *Archives of Hygiene Sciences*, 11(1), 45-52.
- Başbuğ, S. & Adıgüzel, Ö. (2019). Müzede yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin sosyal ilgiler dersindeki başarılarına etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 14(1), 1-32.
- Braund, M. (1999). Electric drama to improve understanding in science. *School Science Review*, 81(294), 35-41.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2023). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (34. baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Brouillette, L. (2012). Advancing the speaking and listening skills of K-2 English language learners through creative drama. *TESOL Journal*, 3(1), 138-145.
- Çepni, S. (2014). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Celepler Matbaacılık.
- Dilmaç, S. & Dilmaç, O. (2019). Görsel sanatlar dersinde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 15(1), 85-100.
- Dobson, T. & Stephenson, L. (2020). Challenging boundaries to cross: primary teachers exploring drama pedagogy for creative writing with theatre educators in the landscape of performativity. *Professional Development in Education*, 46(2), 245-255.
- Duatepe Paksu, A. & Ubuz, B. (2007). Yaratıcı drama temelli matematik dersleri hakkında öğretmen görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(3-4), 193-205.
- Duran, S. & Toptaş, V. (2022). Sınıf öğretmenlerinin matematik dersinde yaratıcı drama yöntemi ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 8(2), 417-433.
- Erdem Zengin, E. (2014). *Yöntem olarak yaratıcı dramanın ilkökul 4. sınıf sosyal bilgiler öğretim programındaki değerlere etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Niğde Üniversitesi.
- Erdoğan, T. (2016). *Türkçe Öğretiminde yaratıcı drama uygulamaları*. Eğiten Kitap.
- Erdoğan, T., Erdoğan, Ö. & Uzuner, F. G. (2018). Yaratıcı drama yönteminin ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonu ve tutumlarına etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 297-313.
- Ervasa, A. & Ervasa, T. N. (Ed.). (2022). *Hayallerimden sahneye*. Cinius Yayınları.
- Farris, P. J. & Parke, J. (1993). To be or not to be: what students think about drama. *Clearing House*, 66(4), 231-235.
- Freeman, G. D. (2000). *Effects of creative drama activities on third and fourth grade children* [Unpublished doctoral dissertation]. The University of Mississippi.
- Freeman, G. D., Sullivan, K. & Fulton, C. R. (2003). Effects of creative drama on self-concept, social skills, and problem behavior. *The Journal of Educational Research*, 96(3), 131-138.
- Furman, L. (1990). *Creatice drama handbook and role play guide*. Pioneer Drama Service, Inc.
- Günaydın, G. (2008). *İlköğretim 6. Sınıf sosyal bilgiler öğretiminde drama yönteminin erişi ve tutum üzerindeki etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Güler, M. (2015). Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Amasya Üniversitesi.
- Güler, M. & Kandemir, Ş. (2015). Öğretmenlerin drama yöntemine yönelik görüşleri ve öz yeterlik düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 16(1), 111-130.
- Heinig, R. B. (1988). *Creative Drama for the Classroom Teacher*. Prentice Hall.
- Hendrix, R., Eick, C., & Shannon, D. (2012). The integration of creative drama in an inquiry-based elementary program: The effect on student attitude and conceptual learning. *Journal of Science Teacher Education*, 23(7), 823-846.

- Katrancı, M. (2013). Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramaya ve türkçe derslerinde yaratıcı drama yönteminden yararlanmaya yönelik görüşleri. *International Journal Social Science Research*, 2(2), 26-45.
- Kamen, M. (1991). *Use of creative drama to evaluate elementary school students*. In G. Kulm&S. Kitzing, J. (1995). Qualitative research: Introducing focus groups. *Bmj*, 311(7000), 299-302.
- Korkut, P. (2018). The construction and pilot application of a scoring rubric for creative drama lesson planning. *Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance*, 23(1), 114-125.
- Kraemer, K. A. (2002). *Creative dramatics: understanding teachers' perspectives* [Unpublished master's thesis]. San Jose State University, California, USA.
- Mccaslin, N. (2005). Seeking the aesthetic in creative drama and theatre for young audiences. *The Journal of Aesthetic Education*, 39(4), 12-19.
- Mccaslin, N. (2016). *Yaratıcı drama sınıf içinde ve dışında*. P. Özdemir Şimşek (Çev.). Nobel Yayıncılık.
- McNaughton, M. J. (2004). Educational in the teaching of education for sustainability. *Environmental Education Research*, 10(2), 139-155.
- Maxwell, J. A. (2008). Designing a qualitative study. *The SAGE handbook of applied social research methods*, 2, 214-253.
- Oğuz, A. (2019). *Drama*. T. Erdoğan, (ed.). Okul Öncesinden İlköğretime Kuramdan Uygulamaya Drama (s. 1-18). Eğiten Kitap.
- Oğuz Namdar, A., Aykaç, M. & Çol, S. (2021). Sınıf öğretmenlerine yönelik drama etkinlikleriyle gerçekleştirilen değerler eğitimi uygulamalarının değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 16(1), 65-86.
- Omniewski, R. (1999). *The effects of an arts infusion approach on the mathematics achievement of second-grade students* [Unpublished doctoral dissertation]. The University of Texas.
- Ong, K. J., Chou, Y. C., Yang, D. Y. & Lin, C. C. (2020). Creative drama in science education: The effects on situational interest, career interest, and science-related attitudes of science majors and non-science majors. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 16(4), 1-18.
- Osmond, C. R. (2007). *Drama education and the body: I am therefore I think*. In L. Bresler (Ed.). *International handbook of research in arts education*, 1109–1118. Springer.
- Önder, A. (2017). *Okul öncesi çocukları için eğitici drama uygulamaları* (6. basım). Eğiten Kitap.
- Özdemir, B. (2022). *Özel okulda çalışan 1-4. Sınıf İngilizce öğretmenlerinin yaratıcı drama kullanımına karşı tutumları* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Başkent Üniversitesi.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özgür İşyar, Ö. (2017). Sınıf öğretmenlerinin eğitimde drama kullanımına ilişkin yeterlilik algıları ve drama kavramına yönelik metaforları ile görüşlerinin incelenmesi [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi.
- Patton, M. L. (2010). *Proposing empirical research: A Guide to the fundamentals*. Pyczak Publishing.

- Philbin, M. & Myers, J. S. (1991). Classroom drama: Discourse as a mode of inquiry in elementary school social studies. *The Social Studies*, 82(5), 179-182.
- Prendiville, F. & Toye, N. (2007). *Speaking and listening through drama 7-11*. Paul Chapman Publishing
- San, İ. (1996). Yaratıcılığı geliştiren bir yöntem ve yaratıcı bireyi yetiştiren bir disiplin: Eğitsel yaratıcı drama. *Yeni Türkiye Dergisi Eğitim Özel Sayısı*, 7, 148-160.
- Szecsı, T. (2012). *Teaching strategies: Creative drama in preschool curriculum: Teaching strategies implemented in Hungary*. Childhood Education: Routledge.
- Tanrıseven, I. (2000). *Matematik öğretiminde problem çözme stratejisi olarak dramatisasyonun kullanılması* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Taylor, P. (2022). *Drama sınıfı eylem yansıtma dönüştürme* (Çev. Ed. İhsan, M.). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tıgılı, S. & Genç Yiğit, G. (2022). *Uygulamalı Yaratıcı Drama Atölyeleri*. Eğiten Kitap.
- Ulubey, Ö. & Toraman, Ç. (2015). Yaratıcı drama yönteminin akademik başarıya etkisi: Bir meta-analiz çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 195-220.
- Umralieva, L., Tanirbergenov, M., Yeralin, K., Bolysbaev, D., Makhabbat, D. & Zhanar, S. (2021). Evaluating creative drama studies in virtual museums with teacher opinions. *World Journal on Educational Technology*, 13(4), 980-993. <https://doi.org/10.18844/wjet.v13i4.6286>
- Uslu, E. M. (2022). *Sosyal beşerî eğitiminde drama çalışmalarının rolü*. A. Oğuz & Y. Ulutürk Sakarya (Ed.). Sosyal bilimlerde yeni araştırmalar-VI içinde (s. 137-155). Berikan Kitabevi.
- Uyungül Yılmaz, Ö. & Kaf, Ö. (2019). The effects of creative drama method on students' altitude towards social studies with respect to learning styles. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 48(2), 1340-1366.
- Uzgören, S. (2013). *Eğitimde drama uygulamaları okul öncesi ve ilköğretimde*. Nobel Yayıncılık.
- Ünal, M. (2021). *Etkili öğretim yöntem ve teknikleri*. H. Ünsal (Ed.). Öğretim ilke ve yöntemleri içinde (s. 227-313). Nobel Akademi Yayıncılık.
- Üstündağ, T. (2020). *Yaratıcı drama öğretmenin günlüğü* (15. baskı). Pegem Akademi.
- Woodson, S. E. (1999). (Re)Conceiving 'Creative Drama': an exploration and expansion of American metaphorical paradigms. *Research in Drama Education*, 4(2), 201-214.
- Yassa, N. A. (1999). High school involvement in creative drama. *Research in Drama Education*, 4(1), 37-49.
- Yıldırım A. & Şimşek H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım F. & Acarlıoğlu, H. (2023). Sınıf öğretmenlerinin eğitimde drama kullanımına ilişkin görüşleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 12(1), 86-103. <https://dx.doi.org/10.30703/cije.1159576>

- Yılmaz, M. & Kurt, M. (2022, Temmuz 29-31). *Yaratıcı dramanın derslerde kullanımına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri* [Sözlü Bildiri]. 4. International Ankara Multidisciplinary Studies Congress.
- Yüceer, H. (2022). Türkçe ders kitaplarındaki dinleme metinleriyle yaratıcı drama uygulamaları [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi.
- Zengin, E. & Ulaş, H. (2021). Drama ile eğitimin dördüncü sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik motivasyonlarına ve tutumlarına etkisinin incelenmesi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 12(24), 353-376.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The basic components (elements) that make up creative drama are expressed by Adıgüzel (2022) in four headings as drama instructor/teacher (leader), group (participants), space (studying environment) and subject (thought). In this research, the main components of the method have been focused on in order to examine the creative drama method in depth. Although the creative drama components are at the core of the research, the participants' perceptions of creative drama and their views on its use in classes were also considered. It is aimed that the research results obtained based on the opinions of classroom teachers who are creative drama leaders will shed light on the studies that will be carried out next. In this context, the purpose of the research was determined as the examination of the basic components of the creative drama method according to the opinions of classroom teachers. In accordance with the purpose of the research, answers to the following research questions were sought:

1. How do teachers perceive the concept of creative drama?
2. What are the opinions of teachers on the use of the creative drama method?
3. As a drama leader, what kind of difficulties do classroom teachers face in practice?
4. What are the opinions of teachers about space, which is one of the components of creative drama?
5. What are the opinions of teachers about the participants, which is one of the components of creative drama?
6. What are the opinions of teachers about the subject, which is one of the components of creative drama?

Methods

This research was conducted within the framework of qualitative research approach. The research is designed in a phenomenological pattern. The working group of the overshoot was determined by the criterion sampling method. In this context, in the 2022-2023 academic year, 17 classroom teachers working in Erbaa district of Tokat province formed the study group of the research. The data were collected using a semi-structured interview form developed by the researchers. After the pilot implementation and corrections, expert opinions were obtained about the questions from two academicians who are field experts. After the interview form was prepared, the necessary ethics committee permission and application permits were obtained for the research. The participants were informed about the research and the voluntary participation form was signed. The data have been analyzed according to descriptive point of view and summarized in tables for the reader to understand easily.

Results

In the research, it was found that classroom teachers associate creative drama with positive concepts. The opinions of teachers regarding the perceptions of creative drama are grouped into

three categories as visual arts, life reflection and personal development. The purpose of teachers' use of creative drama has been collected in three headings as academic development, providing motivation, supporting social and psychological development. The majority of the teachers participating in the research expressed creative drama as a suitable method for all courses. Based on the opinions of teachers, the advantages of creative drama have emerged in three categories: teaching, communication and social interaction, and personal development.

Situations that create difficulties for teachers, such as a lack of time, having reluctant or timid students in the classroom, excessive classroom availability, providing materials, some students wanting to enter every activity for creative drama studies, the fact that the first applications for creative drama studies are a little challenging for creative drama studies have been identified. It is thought that these difficulties can be overcome with practices such as good planning, creating a drama classroom, introducing creative drama lessons to schools, training teachers and determining classroom rules.

The findings from the students' point of view are that the students enjoy creative drama studies, they participate in the studies with love, students get used to doing creative drama studies as the students do creative drama, they experience their emotions live in these studies, the intrinsic motivation of students increases, they can make inquiries, their feelings of curiosity have increased, they bond with the teacher and their interest in the lesson increases. In addition, findings have emerged that creative drama studies create a team spirit in students, improve the feelings of acting together and friendship, increase respect and love among students, enable them to take on a leadership role among themselves, enable them to get to know each other. Undesirable student behaviors in creative drama were found to be impatient behavior of students, excessive behavior, teasing a friend, breaking the rules, reacting when he did not get the role he wanted and trying to direct his friend.

It has been determined that classroom teachers measure the contribution of creative drama to teaching in the form of measurement and evaluation tools, behavior change observation, successful completion of creative drama, oral evaluations after drama, students' ability to create solutions to problems after drama, expressing their feelings in writing or art types.

Discussion and Conclusion

In the research, it has been revealed that classroom teachers have positive perceptions towards creative drama. It has been determined that teachers know the method, use it for the right purpose and are aware of its advantages. For this reason, teachers should be encouraged to do creative drama studies in all courses. The outstanding issues in creative drama applications are classroom management, classroom environment and class size. Providing training to classroom teachers and increasing their leadership skills will increase the success of the applications. Accordingly, teachers should be encouraged to use it in all classes and out-of-class environments. It is thought that the creation of a creative drama class in schools will reduce the problems that may be experienced in terms of application space and materials. Creative drama is effective in terms of developing relationships between students and reducing unwanted behaviors. Considering that students participate in creative drama activities with love, it can be said that creative drama lessons can be introduced to elementary schools. Creative drama applications are ultimately carried out for a specific purpose. Therefore, it is important to measure the level of achievement of the goal and the awareness of teachers on this issue should be increased.